

steklar

Misli urednika

Po dokaj zapozneli zimi, ki nas je v februarju obdarila še z bogato snežno odejo, smo v teh dneh priča pravemu preporodu narave. Časa za pomladansko utrujenost, ki jo nekako povezujemo s tem delom leta, pa ob obilici vsako-dnevnega dela preprosto ni.

Gradnja nove tovarne steklene embalaže je v polnem teku, tako da smo v mesecu marcu objavili prvi razpis prostih delovnih mest. Zanimanje je veliko, kar se kaže v številnih telefonskih klicih občank in občanov Hrastnika in prebivalcev

širše zasavske regije. Tako je na marčevski razpis za 40 prostih delovnih mest prispelo več kot 200 prijav. Naslednji razpis bomo objavili predvidoma v mesecu maju. Zaposlitve bodo postopne do jesenskega dela leta, ko naj bi pričeli z delom v novi tovarni. S celotnim projektom kadrovskega prestrukturiranja smo v mesecu marcu seznanili tudi zaposlene.

V naslednjih mesecih nas čaka precej dela na kadrovskem področju in ker sem tudi sam med tistimi, ki se bomo jeseni preselili v novo tovarno, bo odslej urednikovanje našega Steklarja prevzela kolegica Mojca Lavrič, ki je zaposlena v Steklarni Hrastnik - skupina in med drugim skrbi tudi za odnose z javnostmi.

O tem, kaj smo v preteklih mesecih od našega zadnjega javljanja počeli, boste kaj več izvedeli v današnji številki Steklarja, ki smo ga odeli v nova "oblačila". Po sprejetju nove celostne grafične podobe podjetja, ki smo vam jo predstavili v eni od predhodnih številki našega glasila, je tudi Steklar dobil novo "garderobo". Upam, da vam je všeč in da boste tudi v bodoče ostali naši zvesti bralci. Kot znak pozornosti in nove obleke časopisa pa vam prilagamo drobno darilce.

Glavni urednik
Knežak Soniboj

Iz vsebine:

Nova tovarna	3
Kadrovska dejavnost	4
Novi sodelavci - Andrej Grobler	5-6
Vitrum - poslovanje v letu 2004	7
Sejem Ambiente	8-10
Sodelavci v prostem času - Miran Cvet	11-12
Novi sodelavci - Andrej Hrastnik	13-14
Opal - poslovanje v letu 2004	15
Opal - artikel 7751	16
Opal - razvojna zgodba	17
Stedek - poslovanje v letu 2004	18
Kadrovske novice	19
Zahvale	20
Sindikati	21
Gasilski kotichek	22
Iz zapiskov g. Hofbauerja	23

Poslovanje v letu 2004

Poslovanje v letu 2004 je bilo v mnogočem podobno poslovanju v letu 2003. Tudi v letu 2004 smo dosegli dobre poslovne rezultate ter dosegli donos na kapital v višini slabih 10% in donos na prihodke okoli 5%. S 1. 5. 2004 smo postali polnopravni člani EU. Posebnih ugodnosti ali poslabšanja razmer pri poslovanju iz tega naslova ne beležimo, se je pa zaupanje partnerjev zaradi mnogoterih poenostavitev pri poslovanju, predvsem pa zaradi dejstva, da je tudi Slovenija postala polnopravna

članica EU, pomembno povečalo in utrdilo.

V mesecu maju in juniju smo v podjetju Steklarna Hrastnik - Vitrum d.o.o. opravili generalno obnovo G kadne peči in pripadajočih proizvodnih linij v predvidenem obsegu, predvidenem času in s planiranimi investicijskimi sredstvi. Vsa naša ekipa se je zelo potrudila in bila pri tem uspešna, zelo pa smo bili zadovoljni tudi z zunanji izvajalci. Veliko povpraševanje po naših izdelkih nam je v prvi polovici leta povzročilo kar nekaj težav, saj so se naši kupci želeli založiti s steklenimi izdelki zaradi zelo vročega poletja v letu 2003. Žal se toplo poletje v letu 2004 ni ponovilo, zato so vsi naši največji kupci v drugi polovici leta zmanjšali obseg naročil, zaradi česar so nam predvsem proti koncu leta začele naraščati zaloge.

V podjetju Steklarna Hrastnik - Opal d.o.o. smo imeli v prvi polovici leta kar precej težav z naročili, saj se je mnogo naših kupcev odločilo za nakup opalnega stekla tudi na Kitajskem, predvsem na programu tehnološko manj zahtevnih izdelkov. Intenziviranje komercialne dejavnosti je obrodilo sadove. Prišli so kupci, vendar s tehnološko mnogo zahtevnejšimi izdelki, kar pa je povzročilo veliko preglavic proizvodnemu sektorju, ki ni uspel v relativno kratkem času osvojiti novih tehnoloških znanj. Zaradi vseh teh problemov nismo dosegli s planom zastavljenih ciljev, podjetje Steklarna Hrastnik - Opal d.o.o. je poslovno leto zaključilo z izgubo.

V Steklarni Hrastnik - Stedek d.o.o. so bile tržne razmere zelo podobne kot v Steklarni Hrastnik - Vitrum d.o.o.. V prvi polovici leta veliki problemi zaradi preveč naročil, v drugi polovici leta pa zaradi premalo naročil. Generalno smo obnovili satirnico, ki bi morala prispevati k boljšim pogojem dela, predvsem pa prispevati k povečanju produktivnosti. Velik del teh načrtov smo uresničili, ne pa v celoti. To nas čaka še v letošnjem letu.

Glavnina aktivnosti Steklarne Hrastnik - skupina d.d. pa je bila usmerjenih v izgradnjo nove tovarne, ki se je pričela v mesecu septembru, z željo, da se projekt zaključi 15. 8. tega leta. Pri izvajanju tega projekta smo bili uspešni tudi pri pridobivanju državnih sredstev iz strukturnih skladov in Zakona o postopnem zapiranju Rudnika Trbovlje Hrastnik za urejanje obrtno industrijske cone in investiranje v opremo. Želimo si, da bi nekaj sredstev pridobili tudi od Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve na račun novih zaposlitev.

Na splošno lahko ocenim, da smo v prvi polovici leta poslovali zelo dobro, v drugi polovici leta pa so se začele težave zaradi pomanjkanja naročil in posledično povečevanja zalog. Istočasno so se začele poviševati cene energentov, ki so dosegle na svetovnih trgih rekordne višine, in drugih materialov in surovin, na drugi strani pa so se zaradi pomanjkanja naročil na evropskem trgu pričeli pritiski za zniževanje cen našim izdelkom. Nič kaj obetaven štart letošnjega poslovnega leta, ki bo nedvomno zahteval po nekaj letih premora ponovne pomembnejše posege v stroške in organizacijo dela, vendar je to naša naloga in prepričan sem, da bomo tudi to za steklarsko branžo v evropskem prostoru težko obdobje prebrodili uspešno.

Generalni direktor
Steklarne Hrastnik -skupina d.d.
Mag. Stojan Binder

Nova tovarna

GRADNJA SE NADALJUJE...

Gradnja nove tovarne za izdelavo specialne steklene embalaže se v tem letu nadaljuje. V prejšnji številki Steklarja vam je mag. Peter Puhan poročal o začetku gradnje. Kot rečeno, je bila glavna tehnološka oprema naročena že v mesecu novembru. Za pomožno tehnološko opremo (odvajanje in čiščenje dimnih plinov, komprimiran zrak in vakuum, hladilna in mehka voda, hladilni zrak, predpečno skladišče zmesi in vračanje črepinj) pa sta bila v mesecu decembru podpisana dva aneksa k gradbeni pogodbi s podjetjem Rudis iz Trbovelj.

POTEK GRADNJE V LETU 2005

- V mesecu januarju je bilo zaključeno globoko pilotiranje za temelje objekta.
- Pričela so se dela na zunanji

ureditvi OIC (obratno industrijska cona), katerih investitor je občina Hrastnik

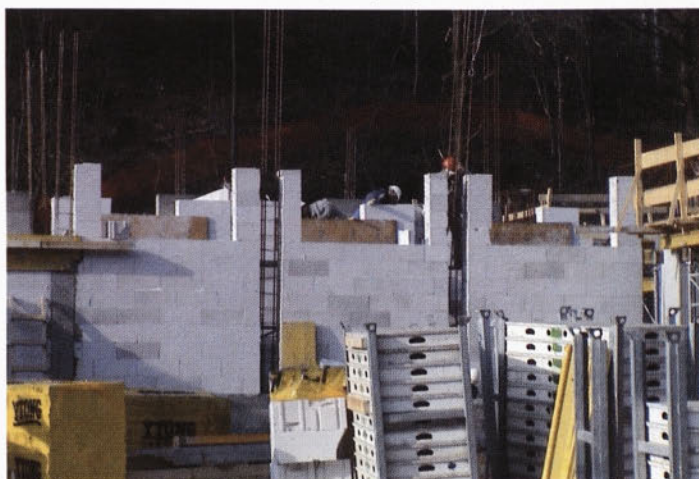
- V februarju so bile dokončane temeljne betonske vezi, ki povezujejo vse pilote. Te vezi bodo podpirale temeljno ploščo na koti 0.00 (podpečje).
- Prav tako so bili v februarju zgrajeni stebri za tretjino armirano betonske plošče na koti 5.00 (etaža proizvodnje).
- V marcu se dokončujejo stebri in armirano betonska plošča za polovico nove tovarne, pripravlja pa se že armatura za drugo polovico, ki naj bi bila končana v dobrem mesecu.
- Pripravljena je osnova za montažo 120 tonske steklarske peči.
- Z gradnjo armirano betonske plošče na koti 5.00 pa hkrati potekajo pripravljala dela za

pričetek montaže jeklene konstrukcije nad koto 5.00

- Tudi v OIC je viden napredek. V okolici tovarne je moč videti pripravljen prostor za bodoče parkirišče, na zadnjem delu nove tovarne pa je končanega velika večina zalednega (opornega) zidu, ki ga financira občina.
- Verjetno ste opazili, da se tudi na naši lokaciji že pripravljamo na novo tovarno. Za njeno nemoteno

skrbeti za nemoteno delo in proizvodnjo, zato se jim zahvaljujemo za ves trud, ki so ga in ga bodo vložili za boljšo prihodnost nas vseh.

Vsa dela trenutno potekajo brez večjih težav. Naj za konec še opozorimo, da v okviru OIC potekajo razgovori in pripravljala dela za dostavo plina in elektrike na lokacijo nove tovarne. Oboje bo napeljavno po glavni cesti mimo Steklarne

Gradbišče 18.3.2005

obratovanje bomo skrbeli tudi mi, saj bo naša Zmesarna, sicer nekoliko preurejena in obnovljena, skrbela za dostavo zmesi za novo tovarno. V sklopu preureditve zmesarne bomo rušili stari dimnik in kotlarno. Pri tem bo potrebno premestiti tudi diesel agregat, ki skrbi za rezervno energijo v primeru izpada elektrike, ter kotle za ogrevanje. Dela so že v polnem teku, saj v tem trenutku že stojijo nadomestni objekti za agregat in kotle, manjka pa tudi že več kot polovica dimnika.

- Pri projektu nove steklarne sodeluje kar nekaj strokovnjakov, zaposlenih v Steklarni Hrastnik - skupina in Steklarni Hrastnik - Vitrum, ki so trenutno krepko preza-

in preko mostu. Zaradi tega nas v prihodnosti zopet čaka posebna prometna ureditev, zato vam želimo hladne živce in veliko mero strpnosti pri udeležbi v prometu.

Pripravila:
Almutasem Assayed
Boštjan Meserko

Gradbišče 14.1.2005

Kot da bi pomlad prebudila tudi dejavnost kadrovskih služb in oddelkov poslovnega sistema Steklarne Hrastnik, vam v nadaljevanju posredujem nekaj informacij o področjih dela le-teh. Seveda je to le del dejavnosti, ki jo pokrivamo kadrovski delavci, vendar pa zanimiv, aktualen in predvsem informativen za vse zaposlene.

ZAPOSLOVANJE NOVIH SODELAVCEV

V mesecu marcu smo pričeli z iskanjem novih sodelavcev za potrebe Steklarne Hrastnik Vitrum in nove tovarne za izdelavo specialne steklene embalaže, Steklarne Hrastnik Special. Potrebe smo objavili interno na oglasnih deskah, internetnih straneh, na OE Zavoda za zaposlovanje, na lokalnih televizijah in na oglasnih deskah hrastniške in vseh sosednjih občin.

Zaenkrat smo iskali profile, ki jih bomo zaposlovali že v prvi polovici letošnjega leta. Odziv je bil zadovoljiv, tako da smo prepričani, da bomo lahko izbrali res prave sodelavce za obe delovni sredini.

BOLNIŠKA ODSOTNOST

Direktorski kolegij je na februarški seji razpravljal med drugim tudi o problematiki visoke stopnje bolniške odsotnosti v vseh družbah

poslovnega sistema Steklarne Hrastnik.

Z namenom priprave posnetka dejanskega stanja o stopnji bolniške ter priprave ukrepov za reševanje te problematike je bila imenovana skupina za pripravo teh podatkov in ukrepov. Člani komisije so zaposleni v vseh družbah poslovnega sistema, po potrebi in v skladu z aktivnostmi pa

Kontrola bolniškega staleža bo poverjena pooblaščenemu detektivu, ki bo nadzor nad upoštevanjem navodil o ravnanju v času bolniške odsotnosti izvajal za vse družbe poslovnega sistema.

bodo k delu povabili tudi predstavnike svetov delavcev oziroma sindikatov.

Sprejeta je bila tudi odločitev, da se bo resneje pristopilo k preverjanju upoštevanja navodil o ravnanju v času bolniške odsotnosti, danih s strani osebnih zdravnikov, zdravniških komisij ter drugih pristojnih zdravstvenih institucij. Kontrola bolniškega staleža bo poverjena pooblaščenemu detektivu, ki bo nadzor nad upoštevanjem navodil o ravnanju v času bolniške odsotnosti izvajal za vse družbe poslovnega sistema.

PREVERJANJE ALKOHOLIZIRANOSTI

S 1. aprilom 2005 bo za vse družbe poslovnega sistema začel veljati tudi Pravilnik o preverjanju alkoholiziranosti. Namen sprejetja tega pravilnika je bila izrecna določitev prepovedi uživanja ali vnašanja alkohola oziroma prihajanja na delo pod vplivom alkohola ali drugih narkotičnih sredstev ter določitev načina in postopka izvedbe preverjanja alkoholiziranosti.

Preverjanje alkoholiziranosti bo za vse družbe poslovnega sistema izvajala zunanja organizacija, pooblaščen in usposobljen za opravljanje teh preizkusov.

Pravilnik o preverjanju alkoholiziranosti bo izobešen na oglasnih deskah.

KADROVSKI PODATKI

Kadrovske službe oziroma oddelki iz posameznih družb so izpostavili vprašanje ažurnosti osebnih podatkov zaposlenih. Zaposleni namreč ne sporočajo oziroma obveščajo kadrovskih služb oziroma oddelkov posameznih družb o spremembi osebnih podatkov, pomembnih tudi za delodajalca. To so predvsem podatki o družinskih članih (otroci) ter o naslovih stalnih oziroma začasnih prebivališč. S temi podatki so namreč povezane tudi določene pravice iz delovnega razmerja, od dopusta, do potnih stroškov ter obveščanja.

Prosimo vas torej, da spremembo teh in drugih podatkov, pomembnih za delodajalca sproti javljate v svoje kadrovske službe, oddelke oziroma referate.

O nadaljnjih postopkih v zvezi s kontrolo in obvladovanjem bolniškega staleža in preverjanjem alkoholiziranosti vas bomo sproti obveščali.

Steklarna Hrastnik - skupina
d.d.
Direktorica PKS
Ksenija Jakopič

Preverjanje alkoholiziranosti bo za vse družbe poslovnega sistema izvajala zunanja organizacija, pooblaščen in usposobljen za opravljanje teh preizkusov.

Novi sodelavci

ANDREJ GROBLER - direktor sektorja informatike

Delovno mesto je za poslovni sistem Steklarne Hrastnik novo. Pa vendar ni namen predstaviti vam samo delovno mesto. Pri predstavitvi novih sodelavcev je bistvo, da vam približamo osebo, ki to delovno mesto zaseda.

Zato - začnimo tokrat malo drugače. Z malce nostalgije. Z dejstvom, da je bil tudi direktor sektorja informatike nekoč otrok. Andreja sem prosila, da mi prinese njemu ljubo sliko iz otroštva.

Andrej, povej, zakaj ravno ta slika? Kaj je tako posebnega ob spominu na dedka Mraza?

Zdela se mi je primerna, ker pooseblja veselje, ki ga čutimo v tem prazničnem času, pooseblja pričakovanja, toplino, družinski čas. Kot otroci smo najbrž vsi zadovoljni, da prihaja dedek Mraz. Slika je odsev neke vere v upanje, presenečenja, slika obdobja, ko se zbere vsa družina. Na tej sliki sem star 4 leta in posneta je bila na zabavi, ki jo je organiziralo podjetje enega izmed staršev. V tem času je bil vedno tudi vesel sprevod po Ljubljani z dedkom Mrazom in njegovo "ekipo".

Ta letni čas mi je še vedno ljub in moram reči, da še vedno verjamem v dedka Mraza, pravzaprav v vse tri dobre može. Če ne verjameš, ti nič ne prinesejo.

Si rojen v Ljubljani?

Ne, v Kranju. In vedno pravim, da mi je tisti zrak za vedno ostal v pljučih. Kar prvič vdihneš, ostane.

Pa ne, da se to nanaša na pregovorno gorenjsko skopušnost?

Tudi mogoče kdaj. Sploh mogoče tu in tam v službi, pri nabavi kakšne opreme (smeh).

Andrejček decembra 1975 z Dedkom Mrazom v lutkovnem gledališču...

Andrej danes...

Kakšna pa je bila tvoja poklicna pot - zakaj informatika?

Po osnovni šoli in gimnaziji Bežigrad v Ljubljani (takrat je bilo to še usmerjeno izobraževanje), sem se kot nor učil za sprejemne izpite za fakulteto za elektrotehniko. Jugoslovanska vojska se je takrat namreč domislila, da bi poleg ljudi, ki samo ubogajo in izvršujejo ukaze, rabila tudi nekaj kadra, ki kaj ve in zna. In tako je bilo tisto leto, ko sem končeval gimnazijo pogoj, da lahko odložim služenje vojaškega roka za po končanem študiju, uspeh na sprejemnih izpitih med prvih 25% kandidatov. In mi je uspelo.

Ne da bi vedel, sem si tako "kupil" 5 mesecev, ker sem vojsko služil že v Sloveniji, v TO, kjer je bilo naborništvo dolgo samo 7 mesecev.

Potem informatika ni prva želja...

Vedno me je bolj zanimala elektrotehnika. Vendar življenje s seboj nosi naključja in tako sem prvo zaposlitev dobil na Zavarovalnici Triglav, kjer so me samo vprašali, če znam programirati. In ker sem pritrdil, so me kar zaposlili. Me je pa osebno v tistem času najbolj vleklo v komercialno - privlačila so me potovanja.

Zakaj potem magisterij?

Ker sem z napredovanjem potreboval vse več znanj iz ekonomije in organizacije dela. Pri delu na projektih je vedno tako, da te ne sme zanimati samo tehnična plat. Če je dobro narejeno, ni nujno, da bo vedno tudi uspešno. In tehnične fakultete, vsaj v tistem času, enostavne niso dale dovolj managerskih znanj.

Delovno mesto je novo - kaj obsega mesto direktorja informatike? Zakaj je informatika pomembna za podjetje, poslovni sistem?

Informatika ni sama sebi namen. Je podporna funkcija. Za izboljšave, nove tehnične rešitve, lažjo organizacijo ipd. In to podporo je potrebno približevati tudi uporabnikom. Trendi v svetu gredo v to smer, da nas partnerji (kupci, dobavitelji) ne bodo več spraševali, če imamo ISO standard, to bo postalo samoumevno, temveč kakšen informacijski sistem imamo, kakšno podporo jim lahko nudimo. Vse več bo tudi brezpapirnega poslovanja. Na to se je potrebno pripraviti.

Kje vidiš največje težave na področju informatike - povedano drugače, kje bi bile potrebne spremembe trenutnega stanja.

Trenutno stanje v informatiki, tako strojne kot programske opreme, zadošča. Ni pa dolgoročen cilj katerekoli funkcije v podjetju, da samo zadošča. Vedno je potrebno želeči več, nadgradnjo, izboljšave. Prva naloga je definitivno popisati vse procese, ki potekajo v podjetju. Zavedam se, kakšne so možnosti na tem področju, kaj omogoča sodobna tehnologija, kam gre razvoj. Moramo pa tudi vedeti ali si te možnosti lahko privoščimo. Zaenkrat je prva naloga

poiskati kritične točke, določiti varnostno politiko, narediti pregled nad sistemom in določiti celoto ter nato pravilno usmeriti razvoj informatike. Precej rezerve vidim tudi v približevanju podpore uporabnikom. Dejstvo je, da informacijski sistem v PS SH ne bo nikoli velik, kar pa ne pomeni, da razvoj ni potreben.

Zakaj Steklarna Hrastnik?

Osem let sem bil zaposlen na Zavarovalnici Triglav. Moja prva in edina služba do te zamenjave. Pride čas za nove izzive, ki jih znotraj prejšnje službe pač nisem našel. Je pa res preskok, priti iz podjetja, ki si lahko privošči ogromne stroške za informatiko, v podjetje, ki si tega ne more. Razlika je precejšnja, vendar je potrebno tudi razumeti, da osnovna stvar v proizvodnem podjetju ni pretok informacij, temveč proizvodnja in prodaja.

Sektor informatike je lahko pri osnovnih procesih le v najboljso podporo in pomoč.

Kako vidiš Zasavje, ljudi, ki smo tukaj doma?

Problemi v podjetju so na istem skupnem imenovalcu kot v prejšnji službi. Mogoče je to indikator, da smo si v osnovi ljudje veliko bolj podobni, kot si to priznamo. Nimam pa občutka, da ste tako zaprti, kot to radi sami poudarjate. Verjetno je potrebno stopiti na hrib in pogledati naokrog, kaj se ponuja drugje, da ceniš tisto,

Trendi v svetu gredo v to smer, da nas partnerji (kupci, dobavitelji) ne bodo več spraševali, če imamo ISO standard, to bo postalo samoumevno, temveč kakšen informacijski sistem imamo, kakšno podporo jim lahko nudimo.

kar imaš doma. Jaz sem, na primer, navajen ugodja, ki ga ponuja Ljubljana - kino, gledališče, koncerti, vse na dosegu roke. Poleg tega je v Ljubljani, v primerjavi z veliki mesti po svetu, mir. Za vse, ki živite tukaj, pa je Ljubljana hrupno mesto. Vse je odvisno od perspektive, s katere se odločiš gledati na neko zadevo. Vsak kraj pa ima svoje pluse in svoje minuse.

Pa pojdiva na bolj prijetne teme - prosti čas, kar ga ostane, izkoristiš za...

Potovanja. Kratka, dolga kakršnakoli. Zelo rad potujem in v dobi Interneta je to precej lahko. Vsa organizacija, rezervacije, vsebina potovanja vse si lahko pripraviš tako, da ti je pisano na kožo. Sestaviš nek načrt in če ti ne ustreza, si ga po poti spremeniš.

Ko potuješ, tudi vedno bolj ceniš tisto, kar imaš doma. Hkrati pa vidiš, kaj je zunaj dobro, kaj funkcionira bolje kot tukaj. In na potovanjih se znebiš stereotipov razlike so namreč samo v glavah. In posploševanje nikoli ne prinese nič dobrega.

In najljubši kraj bi bil...

Havaji.

Tole je bilo pa kot iz topa. Zakaj?

Tam bi živel. Klima je ves čas konstantna, morje, valovi, vulkan - kratka, idealna kombinacija narave, ki ponuja vsa udobja civilizacije. Saj je zanimivo biti Robinson Crusoe, ampak samo določen čas. Imajo tudi zelo zanimivo kulturo in zelo se trudijo, da jo ohranijo, da tradicija preživi. Prav nič niso "amerikanizirani". Če malce spremenim oziroma pojasnim svoje stališče - Slovenija je tudi lepa dežela.

Ampak turistom, obiskovalcem moramo znati ponuditi več kot le lepo pokrajino. To prideš pogledat enkrat, to, po čemer si deželo zapomniš, so občutki, ljudje, zgodbe, tradicija, kultura dežele. "Prodati" je potrebno doživetja.

In na koliko potovanjih ni bilo nikoli neprijetne izkušnje?

Ah, nič resnega. Nič večjega od kakšne zamude prevozov ali kaj podobnega. Mnogo več je res lepih doživetij.

In kaj te poleg potovanja še najbolj sprosti? Kakšna drobna razvada?

Sobota je moj dan. Za kuhanje. Za sproščanje. O razvadi pa - če se veliki čokoladi z lešniki reče razvada, potem je to to.

Vidim, da res znaš uživati življenje. Je to tudi tvoj moto?

Seveda. Užij dan. Ceni to, kar imaš in uživaj v majhnih trenutkih. In tisto kar imaš, ceniš le, če tu in tam pogledaš čez ograjo.

In zato sem prinesel tisto sliko iz otroštva - ker v tistih trenutkih bolj cenimo tisto, kar imamo. In ker novoletni čas diši po presenečenjih.

Po moji oceni je Andrej precejšnja pridobitev za poslovni sistem Steklarne Hrastnik. Je topel, odprt in usmerjen k ljudem. Lastnost, ki pri njem najbolj izstopa, je prijaznost. Je primerno vztrajen in stvari ne želi puščati nedokončanih. In takšni ljudje so vedno dobrodošli.

Mojca Lavrič

Leto smo zaključili s 5.5 milijard čistih prihodkov iz prodaje izdelkov, kar je 3.9 % manj od plana in 2.6 % manj kot v letu 2003. Na zmanjšanje je poleg generalne obnove G-kadne peči vplivala tudi bistveno slabša prodaja v zadnjem kvartalu leta. 82 % smo prodali znotraj Evropske unije (od tega 5 % v Sloveniji), 18 % pa v ostalih državah sveta. Naši najpomembnejši trgi so bili Nemčija, Italija in Slovenija. V strukturi celotne prodaje 52 % predstavljajo izdelki široke potrošnje, 40 % embalažno steklo, 2 % zaščitna stekla in 6 % ostali prihodki.

Tržne aktivnosti smo usmerjali v čim boljše zadovoljevanje obstoječih kupcev in v realizacijo cilja, da v številnih državah sveta pridobimo vsaj enega kupca zaradi obvladovanja tveganj prodaje. Določili smo prioritete trge, ki smo jih

začeli sistematično obdelovati in se povezovati z zastopniki na novih trgih. Tudi programsko razvojno delo je bilo predmet dnevnih tržnih raziskav in preverjanj.

Pomembno podporo trženju predstavljajo sledeče pridobitve:

- odločba o mednarodni registraciji blagovne znamke VITRUM;
- serija IMPILABILE kot platforma uvajanja blagovne znamke je na mednarodnem bienalu industrijskega oblikovanja BIO 19 prejela častno pohvalo;
- certifikat o odobritvi sistema kakovosti za gostinske izdelke;
- uspešna predstavitev na treh mednarodnih sejmih Ambiente in Tendence v Frankfurtu ter Asiana mega show v Hongkongu.

V proizvodnji smo skladno terminskemu planu v 42 dneh izvedli generalno obnovo G-kadne peči in pripadajočih proizvodnih linij. Pomembna pridobitev za proizvodnjo je prenovljena in posodobljena delavnica za vzdrževanje orodja.

Planirani obseg proizvodnje smo izpolnili s 30.000 tonami

proizvedenih izdelkov.

Še posebej dinamično je bilo leto 2004 za **nabavo**, in sicer zaradi vstopa Slovenije v Evropsko unijo. Usposobili smo se za elektronsko poročanje o blagovni menjavi znotraj EU (INTRASTAT) in se dobro pripravili na vse spremembe, vezane na področje tokov blaga znotraj EU kot tudi carinske in davčne zakonodaje. Z državnim načrtom, ki ga je vlada RS sprejela konec septembra, je bilo podjetje vključeno na seznam tistih 94 velikih in energetske intenzivnih upravljalcev naprav, ki bodo z emisijskimi kuponi sodelovali v prvem trgovalnem obdobju 2005-2007, kar je zahtevalo številna poročila, vloge in aktivnosti za pridobivanje dovoljenj, ki naj bi prinesla določene olajšave, oprostitev ali povrnitev stroškov.

Vpetost našega podjetja v svetovne tržne tokove postavlja visoke zahteve glede **kakovosti**. Jasno se zavedamo in vedno znova poudarjamo, da kakovost ustvarjamo vsi zaposleni in ne le predpisani postopki in postavljen sistem ISO. Obstoječi sistem vodenja kakovosti smo nadgradili z zahtevami obnovljenega stan-

darda ISO 9001:2000 in v decembru pridobili temu ustrezen certifikat kakovosti.

Vse pridobitve, vse opravljeno delo in končni izid poslovanja so rezultat dela 424 **zaposlenih**. Bogate delovne izkušnje in visoko znanje o steklarski tehnologiji so ključni del uspešnega poslovanja. Finančno smo podprli izobraževanje ob delu 12 našim delavcem. V razne druge oblike izobraževanja je bilo vključeno 335 zaposlenih. Skrbeli smo za redne obdobje zdravniške preglede. Skrbno spremljamo vse poškodbe pri delu in kjer je le mogoče, korektivno ukrepamo.

Odgovornost do okolja

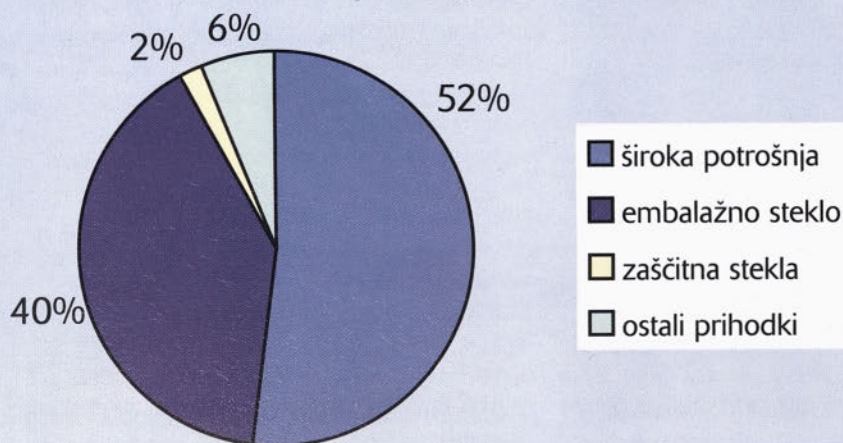
kažemo z izvajanjem aktivnosti, da bi zmanjšali negativni vpliv odpadkov na naše okolje in stroške v zvezi z odpadki. V izdelavi imamo Program prilagajanja zahtevam za pridobitev okoljevarstvenega dovoljenja in Varnostno poročilo za ravnanje z nevarnimi snovmi.

V naše poslanstvo in vrednote vgrajujemo aktivnosti za izboljševanje kakovosti življenja in dela povsod, kjer bomo navzoči.

Izrazito neugodna gospodarska gibanja, rast cen nafte in drugih energentov, surovin in storitev ter velika bitka za trg in pritiski na zniževanje cen končnih izdelkov so zaznamovala zadnji kvartal leta 2004. Neugodna tržna gibanja nam niso tuja. Z novimi rešitvami in z veliko aktivnostjo skušamo obvladovati tržne razmere in zagotavljati zasedenost proizvodnih zmogljivosti.

Majda Krošlin

Struktura celotne prodaje v letu 2004

Trend globalizacije na svetovnem trgu se je letos izrazito pokazal tudi na letošnjem sejmu Ambiente 2005, ki se je odvijal v Frankfurtu od 11. do 16. februarja. Hiper ponudba in pa globalizacija sta temeljito prevetrila stanje na področju svetovne proizvodnje in ponudbe namiznega stekla. Zaskrbljujoče so predvsem nizke cene in na žalost je to realnost, s katero se srečujejo vse evropske in svetovne steklarne. To se je zgodilo tudi na nemškem trgu, ki predstavlja na cca. 65% letnega prometa Steklarne Hrastnik - Vitrum.

Glede na poznana dejstva bi omenila dva pglavitna razloga: prevelike kapacitete proizvajalcev in posledično prevelika ponudba. Drugi razlog pa se kaže kot posledica napredka tehnologije, saj proizvajalci razpolagajo z

proizvajalci stekla, ki za dosego cilja uporabljajo vsa možna sredstva - posebne plačilne pogoje, nižje cene, podporen servis pri razvoju novih izdelkov, dobavni roki... Zato so steklarne, ki so v preteklih letih veliko investirale v tehnološko posodabljanje proizvodnje, v

Vsa ta dogajanja na trgu niso od včeraj, saj so na svetovnih trgih že skoraj stalnica. Zlasti Evropa v tem času doživlja to realnost, ki je za marsikaterega nepripravljenega udeleženca lahko nevarna ali celo usodna. Splošna ugotovitev: poti nazaj ni, novo stanje na trgu zahteva novo poslovno strategijo in tu ne gre izgubljati časa. Stvari so jasne, ukrepanje je mogoče, vendar so ta ukrepanja pogojena z notranjimi spremembami, vlaganjem v nove tehnologije, razvojem, trženjem in seveda kadri. To zadeva tudi nas, saj smo tudi mi eden izmed členov globalizacijske verige. Kot vsako leto je bil tudi letošnji sejem Ambiente vir navdiha. Novi trendi za prihajajočo sezono, tako v oblikah kot tudi v dekoracijah, so nam razjasnili poglede na celotno dogajanje

Različne notranje strukture (trn) omogočajo dolge serije pri istih modelih.

na svetovnem tržišču. Kot največji izmed večjih se je zopet predstavil Glaskoch (blagovna znamka Leonardo), saj s svojim največjim razstavnim prostorom narekuje modo v steklarski industriji. Zlasti vrhunski izdelki nekaterih svetovnih steklarn, inovativne zamisli o uporabi izdelkov, aktivno tržno obnašanje, dajejo tisti prividih sejmu, ki ga ni mogoče čutiti nikjer na svetu. Še enkrat se je dokazalo, da Ambiente združuje ljudi. Letos

"Evergreen" oblika sodelic v kombinaciji z dekoracijo

najsodobnejšo tehnologijo, to pa pomeni tudi produktivnejšo tehnologijo.

V kontekstu prevelike ponudbe, oziroma premajhnega povpraševanja na trgu, se dogajajo tudi prestrukturiranja (beri: varčevanja) pri pomembnih odjemalcih stekla (npr. Glaskoch). Velikan in "leader" kot ponudnik steklenih izdelkov brez sentimentalnosti išče najugodnejše "resurse" - tudi na škodo kvalitete servisa. V podobni smeri delujejo tudi

veliki prednosti pred svojimi konkurenti, saj to pomeni solidno osnovo za drzne tržne poteze. Tu gre za racionalizacijo proizvodnje, večanje produktivnosti ter sodobne tehnološke postopke in tehnologije. Ta platforma je bila prava osnova programski in tržni nadgradnji v smeri obvladovanja globalnih trgov.

Rocco Bormioli: sofisticirane tehnologije omogočajo strojno realizacijo navidezno tipično ročnih izdelavnih tehnik.

Realizirani izdelki iz serije Omega

Nadgradnja serije Omega

smo se predstavili v hali 9, na 49 m², kar je pravo bogastvo, če to primerjamo z lanskim razstavnim prostorom, ki je meril 24 m².

Na letošnjem sejmu smo poleg že uveljavljene in večkrat predstavljene linije Impilabile in izdelkov blagovne znamke Vitrum predstavili tudi novo linijo kozarcev Omega, ki je prava osvežitev na pihanem programu. Linija je primerna za dekoraterje, pivsko industrijo in za namizni program, tako da pričakujemo, glede na prve vtise in podatke s sejma, dobre rezultate. Razvili smo 5 velikosti, in sicer 0,5l, 0,3l in

0,2l kot ter dva whisky kozarca 36 in 32 cl. Poleg standardnega programa smo razstavnim prostor popestrili z dekoriranimi izdelki v belo-rdeči kombinaciji, kar je bila prava paša za oči, saj se je barvno skladala s celotnim ambientom. Na različnih izdelkih so bile prikazane tehnike tiskanja, brizganja in satiniranja. Pri dekorju smo se osredotočili predvsem na enobarvne dekorje, pike in črte v različnih kombinacijah. Barve so bile izbrane tako, da so z razstavnimi izdelki Steklarne Hrastnik - Vitrum in samim razstavnim prostorom delovale

kot celota. Pokazalo se je, da smo tudi letos izbrali za trg zanimive dekorje.

Iz razgovorov s kupci smo ugotovili, da je kvaliteta stekla in dekoriranja na visokem nivoju, da je zanimanje veliko, da pa se bomo morali z malenkostmi v prihodnje še bolj prilagoditi posameznim trgov. Zanimanje je bilo predvsem med kupci iz Nemčije, Francije, Rusije in Grčije.

Pri ostalih razstavljalcih je bilo opaziti nekaj novih tehnik dekoriranja. Pojavili so se brizgani zgornji robovi izdelkov (širši pasovi). Zopet je bilo opaziti tehniko dvobarvnega brizganja s prehodom ali brez. Konkurenca še vedno ponuja veliko cvetličnih motivov, le da so ti motivi manjši kot predhodna leta in posuti po celi površini izdelka. Prevladujoč je dekor črt v različnih kombinacijah.

Letošnji sejem Ambiente je bil nekoliko (po zabeleženih številu obiskov) manj obiskan kot prejšnja leta. V nadaljevanju prikazujem nekaj osnovnih statističnih podatkov o obisku sejma in grafičnih prikazov.

Na sejmu AMBIENTE 2005 smo zabeležili 149 obiskov iz različnih držav in kontinentov:

- največ obiskovalcev smo zabeležili ponovno iz EVROPE, in sicer kar 65,77%, kar je razumljivo, saj ima naše

Pogled na stojnico Glaskocha

podjetje največ kupcev ravno iz evropskih držav;

- ostali kontinenti si sledijo po naslednjem vrstnem redu z bistveno nižjimi odstotki Severna Amerika, Bližnji vzhod, Daljni vzhod, Južna Amerika.

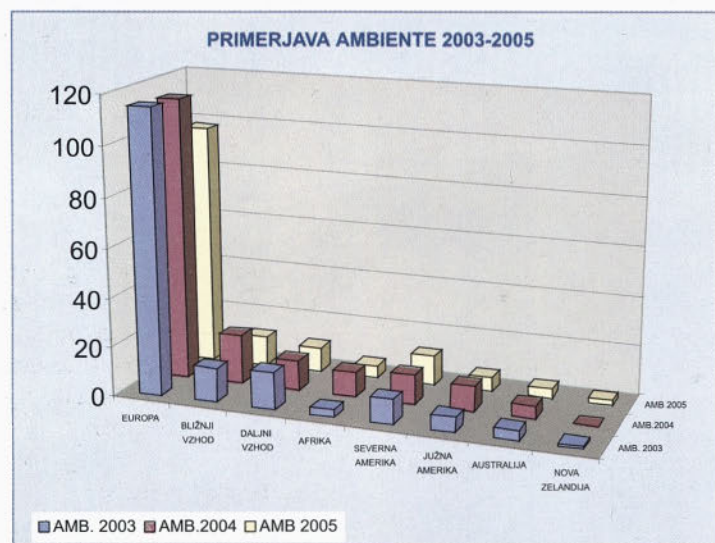
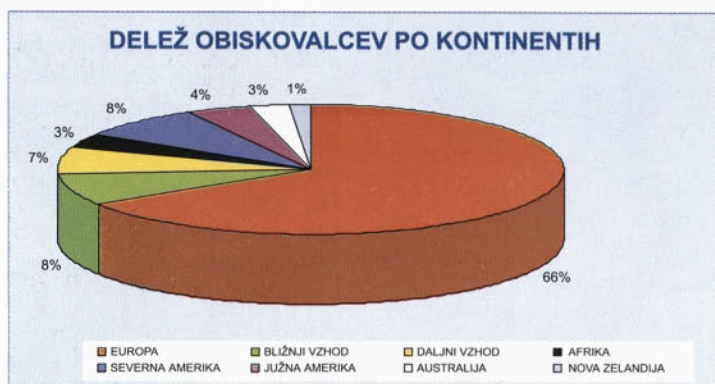
Če primerjamo obisk sejmov AMBIENTE 2003, 2004 in 2005, opazimo največji obisk v letu 2004. Letos beležimo skoraj 19% manjši obisk kot v enakem obdobju lani. Vendar pa je to še vedno največji sejem tovrstnih razstavljalcev in obiskovalcev iz vsega sveta. Čeprav je bil zabeležen nekoliko manjši obisk, to ni pomenilo manj obiskovalcev. Nasprotno, trud in pravilen pristop do kupcev, sta pripomogla, da se kupci vračajo, prihajajo pa tudi novi. Večina kontaktov, ki smo jih zavedli, je bilo že z obstoječi kupci, s katerimi imamo stike iz

Projekt stojnice za sejem Ambiente

predhodnih sejmov.

Vsi rezultati in pozitivni odzivi pa niso zgolj naključni, saj so trud preteklega trdega dela

Grafična primerjava primerjave obiska sejma Ambiente v letih od 2003-2005

Predstavniki Steklarne Hrastnik in Steklarne Hrastnik - Vitrum ter agent Steklarne Hrastnik Vitrum za ameriško tržišče (g. Leskovar)

vseh nas zaposlenih v Steklarni Hrastnik. Zavedamo se, da lahko samo z dobrim, predvsem kvalitetnim servisom, pridobimo nove in obdržimo stare kupce. Velikokrat smo se že spraševali ali se naj udeležimo kot razstavljalci jesenskega sejma, saj smo v preteklem letu opazili zmanjšanje tako števila razstavljalcev in obiskovalcev. Vendar pa je sejmišče v Frankfurtu še vedno stičišče poslovnih stikov s kupci iz različnih delov sveta in nekako vsi menimo, da moramo biti prisotni, saj pomeni to

nekakšno "gonilna sila" pri razvoju novih izdelkov in programov.

Zbrala in zapisala:
Simona Rugelj (Slavko Marcen, Mojca Pernovšek)

Naši sodelavci v prostem času

MIRAN CVET -kolesar

Kolesarstvo je zelo zanimiv šport. Ima svoje čare. Nekateri se sprašujete, kako je lahko nekomu kolesarjenje v užitek. Kolesarstvo postaja eden izmed najpopularnejših športov. In zakaj? Ker nikoli nisi omejen na čas, dolžino, postanke, razglede.... No, ne vem kaj bi še napisala, ampak vsak, ki se vozi s kolesom ve, v čem je čar (spodaj podpisana žal še ne dovolj...).

Miran Cvet je kolesar po duši. Vozi cestno kolo, vendar tekmuje bolj na vzponih na Kal, Vršič, Kum, Nanos itd. Če v iskalnik na internetu vtipkate njegovo ime, dobite kar precej zadetkov večina je njegovih odličnih rezultatov z raznih tekmovanj. Prav je, da ga predstavimo tudi vsem bralcem Steklarja.

Te že kaj razganja pomlad?

Ja, seveda. Že 14 dni kolesarim. Zima je bila letos kar precej dolga. Predolga zame. Saj tudi pozimi skrbim za kondicijo - sobno kolo, fitness, bazen, hoja v hribe, ampak to preprosto ni tisto pravo zame. Komaj sem čakal, da bo 10°C, da se spet usedem na kolo.

Si v Steklarni Hrastnik najbolj aktiven kolesar?

Mislím da. Sicer pa se je kolesarstvo kot rekreativni šport precej razmahnilo. Kar precej sodelavcev ima doma kolo in se radi odpravijo na kakšen izlet ali turo.

Koliko časa se že ukvarjaš s kolesarstvom?

Od leta '81 (*Miran bo kaj kmalu štel 37 pomladi, op.a.*). Vmes sem pavziral kar šest, sedem let. Teh šest let se nisem nit enkrat usedel na kolo. Ko sem bil polnoleten, sem moral v vojsko, v Beograd. Čeprav sem se takrat resno ukvarjal s kolesarjenjem in mi ne bi bilo treba takoj na služenje, sem se vseeno odločil, da s tem čim prej opravim. Pa se je izteklo malce drugače. Po vojski si je bilo treba vzeti čas za prijatelje, zabavo. Leta '98 pa sem spet resno začel s kolesarjenjem.

Pokljuka 2001 - tretje mesto med profesionalci

Zakaj ti ne bi bilo treba na služenje vojaškega roka?

Ker sem bil v tistem času državni prvak v Jugoslaviji in takrat so športnike malce tolerirali. Na tisto dirko, ko sem osvojil naslov, imam lepe spomine. Bilo je v Črnomlju, takšna krožna proga. 1 krog je bil dolg 10 km, prevoziti jih je bilo potrebno 10. Spomnim se, da sem se po petih krogih odcepil od množice in nato do konca vozil praktično sam.

Približno dve uri. Dopoldan sem v službi, potem na kolo, potem pa mora ostati še čas za družino. Kondicijo pa vzdržujem celo leto.

Katera tura pa se ti je zdela najbolj zahtevna?

Ja, tista tekma v Črnomlju ni bila mačji kašelj. Drugače pa je vzpon na Kum kar precej zahteven. Nekateri mislijo, da je to Vršič. Jaz bi izbral Kum - je bolj strm, bolj zahteven,

Jaz tekmujem med kolesarji amaterji, za profesionalca sem že prestar. Niti si nisem mogel privoščiti, da bi treniral po šest, osem ur na dan, hodil v službo in si ustvaril družino.

In kako prideš po šestih letih pavze nazaj v praktično vrhunsko formo?

Ah, saj forma ni ravno vrhunska. Jaz tekmujem med kolesarji amaterji, za profesionalca sem že prestar. Niti si nisem mogel privoščiti, da bi treniral po šest, osem ur na dan, hodil v službo in si ustvaril družino. Ne gre. Je bilo pa prvo leto zelo težko, ampak je treba biti vztrajen.

Koliko časa na dan pa treniraš?

zahteva več zbranosti, vztrajnosti.

Kaj pa razmišljaš med tekmovanjem?

Kako čim prej priti do cilja, seveda. Biti čim hitrejši. Ampak čisto po pravici pa - največkrat se mi v glavi vrti kakšna pesem, ki sem jo tisti dan slučajno kje slišal in kar noče iz glave.

Je konkurenca huda?

Zdaj tekmujem med amaterji. Ja, konkurenca je vsak dan več. Kolesarstvo je v vzponu. Saj

Vzpon na Kal

Čestitke bivšega župana

sama vidiš, ko se voziš po cesti ko se malce ogreje, smo že zunaj.

Prehod med profesionalce sem zamudil, ker po vojski nisem treniral dalje. Ti ne hodijo v službo. Njihov dan je sestavljen iz dopoldanskega treninga, počitka, pa spet popoldanskega treninga, še kakšne kondicijske vaje in podobno. Njihove ture so tudi daljše in malce bolj zahtevne. Pa od doma so približno 6 mesecev na leto. Med amaterji pa so ture dolge nekeje med 10, 15 km.

Na te tekme se lahko prijavi praktično vsak, le štartnino je potrebno plačati, da organizator pokrije stroške tekmovanja. Potrebno je namreč zapreti cesto, za kar seveda potrebuješ dovoljenje, organizirati policijsko varstvo, prisotnost reševalcev je obvezna, tekmovalci morajo dobiti topel obrok, nekaj mora ostati za pokale in kakšno praktično nagrado. Na takšnih tekmah je ponavadi tam okrog med 150 do 300, 400 udeležencev.

In zakaj si potem tako skromen? Zmagati med 400 udeleženci pa res ni mačji kašelj! Pohvali se malo!

No, saj res ni. Na Kal, recimo, prikolesarim v času pod 25 minut. Med amaterji v Sloveniji res ni veliko kolesarjev, ki bi na vrh prišli v času pod 30 minut. Rekreativci bi moral nabrati kar precej kondicije, da bi prišel na vrh v približno 40 minutah.

Na katere vrhove se pa najraje podaš? Na katero tekmo imaš najlepši spomin tudi, če nisi zmagal?

Mogoče bi izpostavil vzpon na Kal. Je le domača tekma, v organizaciji domačega kluba. Res v užitek pa je kolesarjenje po Grossglocknerju (Avstrija). To je tura dolga 30 km, cilj je na višini 2.500 m. Res je lepo. Tam sem lani dosegel 3. mesto med 2000 udeleženci iz cele Evrope.

To je pa res lep dosežek. Kaj si pa še želiš doseči?

Želim si samo, da bi bil zdrav. Če mi bo zdravje služilo, bi res rad enkrat zmagal na tej tekmi v Avstriji, preden se forma obrne navzdol.

Pa moraš paziti na prehrano?

Jaz kar precej pojem (*no, vsi ki ga poznamo - res mu ni videt, op.a.*). Pazim pa po mojem

toliko kot vsak človek. Ne pojem veliko mesa, malce manj cvrtja in podobnega. pojem pa ogromno testenin, mlečnih izdelkov, riža, tune, banan. Skratka, ogljikove hidrate. Ti so za kolesarje in tekače kot bencin. Pa kakšne vitaminske dodatke. Z vitamini je namreč tako - privoščiš si jih lahko toliko, kolikor ti jih dopušča denarnica. Profiji za dodatke prehrani porabijo na mesec kar precej več kot sto tisočakov.

Kako pa je z dopingom v kolesarstvu med amaterji? Vas tudi kaj kontrolirajo?

Ja, tudi. Čedalje bolj, pravzaprav. Običajno je obvezna kontrola za tiste, ki so osvojili prva tri mesta, nato je še nekaj naključno izžrebanih. Na vzponu na Nanos se je na primer zgodilo, da so izžreballi

Ne pojem veliko mesa, malce manj cvrtja in podobno. pojem pa ogromno testenin, mlečnih izdelkov, riža, tune, banan. Skratka, ogljikove hidrate. Ti so za kolesarje in tekače kot bencin.

žensko, ki je ni bilo več na vrhu. In ker se ni odzvala kontroli, so ji avtomatično prepovedali nastope na tekmovanjih, pa še nekaj kazni se mi zdi, da te doleti.

Vam lahko na amaterski ravni prepovejo nastope?!

Seveda. Saj imamo vse državno prvenstvo, slovenski pokal, tekmovanja, skratka vse.

Koliko pa kaj zapraviš za tale tvoj "hobi"?

Začetni vložek je kar precejšniji. Moje kolo je vredno cca. 5000 €. Brez sponzorjev ne bi šlo, tako da bi se ob tej priliki zahvalil tudi generalnemu direktorju, ker je s prispevkom priskočil na pomoč. Potem so tu še oblačila, pa stroški vzdrževanja za menjavo gum in verige, pa čelada... Se nabere.

Pa hodiš kaj na tekme kot navijač?

Letos sem bil prvič na roketni tekmi v Celju. Neverjetno, kakšno vzdušje. Sem bil čisto navdušen. Kultura med navijači, vsaj na rokometu, se mi je zdela na precej visoki ravni. Res sem bil navdušen. Enkratno, res!

Miran je glede na dosežke, ki jih je v svoji športni karieri pospravil v žep, kar pretirano skromen. Z uglednih tekmovanj ima kar nekaj najvišjih odličij. Upam, da bo svojo uspešno pot nadaljeval tudi v razredu veteranov med amaterji, kjer štejejo tekmovalci 40 let in več. Sam pravi, da se mu zdi malce čudno, da njegova forma zadnjih nekaj let še malce narašča, ko bi po vseh pravilih že morala rahlo upadati. Verjamem, da mu vsi želimo, da bi tako vrhunske rezultate dosegal še dolgo. Četudi med veterani.

Mojca Lavrič

Vzpon na Kum 2003

Novi sodelavci

ANDREJ HRASTNIK - namestnik direktorja

Andrej Hrastnik je v začetku letošnjega leta nastopil delovno mesto namestnika direktorja Steklarne Hrastnik - Vitrum d.o.o., največje hčerinske družbe v poslovnem sistemu Steklarne Hrastnik. Glede na to, da stopamo z novim namestnikom direktorja v leto polno tehničnih in organizacijskih sprememb, se nam zdi primerno, da pokukamo v njegovo življenje tudi mi.

Najprej Vas prosim, če nam zaupate nekaj osnovnih podatkov. Kdaj ste se rodili

...
Rojen sem 13.10.1969 v Celju. Z ženo in dvema otrokoma živim v Celju. Svojo mladost sem preživel v Štorah, na katere me vežejo lepi spomini. Tam sem obiskoval tudi osnovno in srednjo šolo. Po odsluženem vojaškem roku pa sem odšel na študij metalurgije v Ljubljano.

Odločitev za metalurgijo je bila bolj posledica takratnih razmer - železarstvo je cvetelo, štipendije so bile dobre in neka tradicija v kraju, da se zaposliš v železarni. V tistem času me je bolj veselilo družboslovje, predvsem zgodovina.

In kaj potem, po končanem študiju? Ali ste imeli kakšne skrite želje? Kaj želite nekoč postati? Mogoče direktor?

Po končanem študiju sem se

zaposlil v Kili d.o.o. Liboje, kjer sem delal 10 let od pripravnika, vodje proizvodnje do direktorja. Direktorsko delo sem opravljal slaba štiri leta. Delovno mesto direktorja je odgovorno in naporno. Direktor mora imeti znanje, biti mora vztrajen, samozavesten, mora imeti občutek za posel, za ljudi, stranke in sodelavce. Pomembno pa je, da si direktor okrog sebe ustvari zanesljivo ekipo, s katero skupaj uresničuje zastavljene cilje. Posameznik enostavno pregori, če si naloži preveč stvari.

Katere Vaše lastnosti bi pri sebi najbolj izpostavili?

Predvsem vztrajnost in pa zbranost, tudi pod pritiskom. Poslušanje sogovornika, saj znam prisluhniti podrejenim in jim pomagati z nasveti.

Ker ste bili tudi na prejšnjem delovnem mestu direktor, nas zanima kakšna

Direktor mora imeti znanje, biti mora vztrajen, samozavesten, mora imeti občutek za posel, za ljudi, tako stranke, kot sodelavce.

je bila motivacija za zamenjavo delovnega mesta?

Razloga, da sem zamenjal službo, sta predvsem dva: Steklarna Hrastnik - Vitrum je precej večje podjetje in tu vidim dodatno možnost svojega razvoja. Moje mnenje je, da je dobro, če človek na tako odgovornih delovnih mestih kot je direktorsko, vsake toliko časa menja okolje. S tem dobiš dodaten zagon. Pa vendar ima menjava službe tudi slabe strani. Ko delaš z ljudmi več let, z nekaterimi vzpostaviš zelo dobre odnose, lahko bi rekel celo prijateljstvo. Zato je malce težje menjati službo, upam pa, da bodo ti odnosi, kljub moji menjava službe, še ostali enaki. Moram pa reči, da so me ljudje v Steklarni Hrastnik - Vitrum

lepo sprejeli in mi pomagajo pri spoznavanju podjetja, tako da je vse skupaj lažje.

In kakšni so Vaši prvi vtisi o podjetju, okolici in ljudeh, zaposlenih v Vitrumu?

Steklarna Hrastnik - Vitrum je dobro podjetje, uveljavljeno na trgu. Odnosi med ljudmi so dobri, med njimi vlada zaupanje, sodelovanje je na zavidljivi ravni. Tudi pretok informacij, ki je pomemben za uspešno delo, je dober. Zaenkrat je vse v okviru pričakovanih.

Postavljenih ciljev, ki jih vidite kot izzive, je sigurno veliko, pa vseeno me zanima, kateremu se boste prvotno posvetili?

Želim nadaljevati delo, ki so ga začeli moji predhodniki in poskušati s izkušnjami in znanjem še nadgraditi vse skupaj.

Želim nadaljevati delo, ki so ga začeli moji predhodniki in z izkušnjami in znanjem še nadgraditi vse skupaj. Cilj je predvsem razširitev trga široke potrošnje in znanjem, designom in idejami na izdelkih, postati še bolj prepoznaven na svetovnem trgu. V samem podjetju pa želim doseči zmanjševanje stroškov, boljšo kvaliteto in večjo produktivnost ter vzporedno izboljšanje oziroma olajšanje delovnih pogojev.

Vaš prosti čas je sigurno posvečen družini, saj ste v uvodnem pogovoru povedali, da ste družinski človek. Kako ga preživljate, saj vam ga ob napornem delavniku sigurno stane bore malo?

V prostem času se posvečam družini. Dejavnosti v prostem času prilagajam otrokom. Veliko poskušamo biti v naravi. Poleti poleg morja, v hribih ali v zanimivih krajih po Sloveniji, pozimi na smučanju. Zaradi otrok se tudi sam (spet) bolj posvečam smučanju. Če pa imam čas, se ukvarjam s športom (košarka, odbojka, tenis), po eni strani zaradi same rekreacije, po drugi strani pa zaradi prijateljev, ker je ob pomanjkanju časa to edini način, da se srečamo.

Vendar pa imate verjetno tudi vi kakšno strast, hobi, ki pa se mu vseeno posvečate....

Zanimiv kraj - dalmatinski otoki pomladi in jeseni z jadrnico, ko ni turistov.

Kakšen je Vaš moto, po katerem pluje vaša jadrnica življenja?

Moj moto je: predvsem čimbolj izkoristiti vsak trenutek, ki ti ga ponudi življenje.

In Vaše sporočilo vsem bralkam in bralcem Steklarja...

Če se zopet povrnem k jadrnanju. Doseči cilj s čim manj odstopanja od "kurza".

Pogovarjala se je
Simona Rugelj

IGORJU V SPOMIN

(28.02.1955 - 11.03.2005)

Igor Es je začel delati v Steklarni Hrastnik pred približno tridesetimi leti kot trgovski potnik. Po večkratni prekinitvi in po osamosvojitvi, se je Igor odločil, da bo začel na svoje in tako je 1.2.1991 odprl podjetje Esko d.o.o.

Ljubezen do stekla je ostala, saj je njegova dejavnost ostala do zadnjega dneva povezana z njim. Osvajal je predvsem trge bivše Jugoslavije, kjer si je pridobil renome dobrega poslovneža, družabnika in človeka, ki mu druženje z ljudmi, zaradi vesele narave, ni bilo tuje.

Velikokrat je prišel v prostore Steklarne Hrastnik - Vitrum kot sonce, s pozitivno energijo, ki jo je vedno "sejal" okoli sebe. Še posebej se je posvetil svojim sodelavcem, z različnimi šalami, ki odmevajo tudi sedaj, ko ga ni več. "Kaj je murčki?" je bil pozdrav, ki smo ga slišali, še preden smo ga videli.

Njegova življenjska pot se je končala, tako kot je živel - hitro, prehitro za vse nas, ki smo ga poznali, imeli radi in ga spoštovali kot sodelavca, poslovneža - daleč od doma, na službeni poti 11.03.2005. Petek je bil dan, ko smo se zavili v žalost - doživeli smo šok, presenečenje ob nenadni izgubi dragega sodelavca, pretreseni. To se ne da opisati z besedami. Igorja ni več, vendar še vedno živi v naših mislih in srcih. Vsem se zdi, kot da bo ravnokar stopil skozi vrata, ves vesel, pripravljen za nove podvige s pozitivno energijo. In takole se nam vsem skupaj utrne misel; tega pa Igor že ne bi napisal....

Sodelavci komercialne
Steklarne Hrastnik - Vitrum
Mojca, Tomaž, Karmen, Gregor, Eva, Simona

Steklarna Hrastnik - Opal d.o.o.

LETNO POROČILO 2004

Leto 2004 smo končali z negativnim poslovnim izidom, zato ga ocenjujem kot neuspešno leto, v katerem nismo uspeli ustvariti pogojev, v katerih bi proizvodnja realizirala zahtevano kakovost, ki jo zahtevajo novo nastale tržne razmere.

Evropski proizvajalci razsvetljave so zaradi nadaljevanja recesije v Evropi pričeli s prestrukturiranjem svoje proizvodnje. Proizvajalci cenejše evropske razsvetljave so svojo proizvodnjo povsem opustili. Svoje prodajne poti uporabljajo za distribucijo kitajskih izdelkov. Proizvajalci prestižnejše razsvetljave iščejo svoje možnosti v zniževanju stroškov komponent, s tem tudi stekla in v širjenju svojih prodajnih poti. Že v letu 2003 smo pričeli s pridobivanjem kupcev, ki cenijo in so pripravljeni plačati brezhiben servis, kar pomeni v pravem času, na pravem mestu, v zahtevani kakovosti in količini po primerni ceni. V letu 2004 smo pričeli s sodelovanjem z znanimi evropskimi steklarnami razsvetljave, a prodajnih ciljev kljub temu nismo dosegali.

Že v letu 2003 smo zaznali potrebo po izdelavi izdelkov z

zahtevno izdelavo pihanja in zahtevno in natančno dodelavo, tako v smislu žaganja, vrtanja, brušenja in poliranja. V letu 2004 smo proces nadaljevali, vendar še nismo našli ustreznih rešitev. Dodaten izpad proizvodnje smo imeli v mesecu aprilu zaradi obarvanja opalnega stekla na rumeno med procesom hlajenja izdelkov v hladilni peči. Predvsem zaradi nedoseganja pričakovanih normativov pri izdelkih z novimi kvalitetskimi zahtevami in zaradi pomanjkanja dela v proizvodnji polavtomatske proizvodnje smo leto končali z izgubo v višini 42,5 mio SIT.

V proizvodnjo smo vpeljali nekaj izboljšav na področju avtomatizacije proizvodnje z namenom dviga produktivnosti. V mesecu septembru smo z namenom, da začrtamo strateške smernice poslovanja, pričeli s projektom:

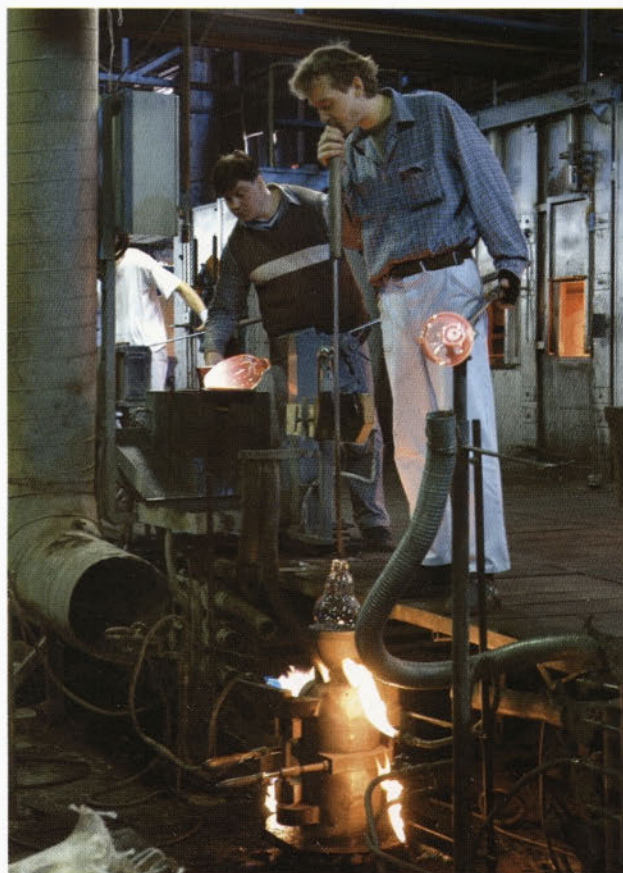
Oblikovanje in kristalizacija razvojne zgodbe Steklarne Hrastnik - Opal v sodelovanju s podjetjem Vibacom d.o.o. iz Ljubljane. Prve pozitivne rezultate pričakujemo v začetku leta 2005.

Za leto 2005 imamo velike načrte, predvsem želimo zaključiti preoblikovanje poslovnih procesov v skladu s razvojno zgodbo Steklarne Hrastnik - Opal, z namenom izboljšanja poslovnega rezultata. Med kolektivnimi dopusti bomo opravili predčasen delni

remont F-peči. S tem bomo izboljšali predvsem kvaliteto stekla in tako zagotovili boljše pogoje za doseganje zastavljenih ciljev. Za doseganje fleksibilnosti in prilagodljivosti proizvodnje bomo v proizvodnji uvedli stalna dodatna ciljno usmerjena usposabljanja na področju steklarskih tehnik, z osnovnim poudarkom na kvaliteti. V brusilnici bomo avtomatizirali ročno horizontalno žago.

V skladu z zastavljenimi cilji na področju prenove celostne grafične podobe Poslovnega sistema Steklarna Hrastnik smo v mesecu avgustu spremenili ime družbe iz Opal Hrastnik d.o.o. v Steklarna Hrastnik - Opal d.o.o., kar še dodatno daje zunanje obeležje pripadnosti poslovnemu sistemu Steklarne Hrastnik.

Direktor
Franci Zajc

1. Kako poslovati v hitro se spreminjajočem svetovnem gospodarstvu?

Steklarna Hrastnik - Opal d.o.o. je podjetje, ki je vpeto v svetovne gospodarske tokove. Prav zaradi vpetosti v svetovne gospodarske tokove sta odgovornost in sistematično delo v podjetju še toliko bolj pomembna.

V tem trenutku se dogajajo spremembe, kot so koncentracija podjetij, prenos tehnologij in proizvodnje v dežele Vzhodne Evrope in Azije, tržišča se vedno bolj segmentirajo po vedenjskih in psihografskih značilnostih.

Za našo panogo **Proizvodnja drugega stekla** so v evropskem prostoru značilni sledeči procesi:

Ni dovolj, da je kakovost prepuščena enemu oddelku v podjetju, za kakovost so zadolženi vsi zaposleni v podjetju.

- intenzivno zniževanje stroškov (predvsem stroškov dela);
- intenzivno zniževanje prenesene vrednosti v produkt z vlaganjem lastnega znanja v proizvodne procese in nove izdelke;
- intenziven proces poviševanja realizacije na zaposlenega z uvajanjem novih prodajnih metod.

Rezultanta vseh treh procesov je intenziviranje rasti **bruto dodane vrednosti na zaposlenega**.

Ravno zaradi rezultata, ki ga

dosega Steklarna Hrastnik - Opal, je potrebno zavedanje in odločenost vseh zaposlenih, da izvedejo pri sebi predvsem miselni preobrat o razvoju novih izdelkov, o celoviti kakovosti naših izdelkov in storitev ter odnosu do kupcev, dela in sodelavcev.

2. Segmentacija naših obstoječih kupcev:

V sodelovanju s svetovalnim podjetjem Vibacom smo segmentirali naše obstoječe kupce na način, ki smo ga sami definirali in se nam je po naših občutkih in izkušnjah zdel najprimernejši. Kot mejnike smo pri segmentaciji upoštevali razvojno naravnost kupcev, finančno trdnost kupcev, vlogo na trgu, rast realizacije in globalno delovanje naših kupcev.

Rezultati segmentacije naših kupcev so nas presenetili, kajti nismo pričakovali, da bodo nekateri naši kupci, ki veljajo za tradicionalne kupce Steklarne Hrastnik - Opal uvrščeni v segment, ki zagotavlja Steklarni Hrastnik - Opal polnjenje

proizvodnje ne pa strateških potencialov v bodočem delovanju Steklarne Hrastnik - Opala. Iz analize je ugotovljeno, da imamo izredno malo partnerjev, na drugi strani pa nimamo tako imenovanih škodljivih kupcev.

V oddelku prodaje smo izvedli še dodatno analizo kupcev, ki naj bi bila podpora naši segmentaciji kupcev, oziroma naj bi ovrgla rezultate segmentacije kupcev. Dejansko lahko ugotovimo, da se izračuni, pridobljeni na način bruto dodane vrednosti

Dimenzijsko največji izdelek v Steklarni Hrastnik - Opal do sedaj

bistveno ne razlikujejo od segmentacije izdelane v okviru sodelovanja s svetovalnim podjetjem Vibacom.

3. Kako postati vodilno podjetje za izdelavo namenskega opalnega stekla v Evropi?

Lahko rečemo, da zelo enostavno, s tem, da priznavamo **celovito kakovost**. Seveda je te besede lažje zapisati, kot pa obvladovati sistem celovite kakovosti. Ni dovolj, da je kakovost prepuščena enemu oddelku v podjetju, za kakovost so zadolženi vsi zaposleni v podjetju.

Lahko povzamemo govor direktorja General Electric, ki je dejal: **"Kakovost je naše najboljšo jamstvo za zavezanost kupcev, naša najmočnejša obramba pred konkurenco, edina pot k umerjeni rasti in dobičku"**.

V našem konkretnem primeru se moramo zavedati ključnih nalog, ki so zapisane v naših poslovnih načrtih:

- prenos izdelave velikoserijskih izdelkov iz ročne na polavtomatsko proizvodnjo;
- postati vodilni evropski proizvajalec dimenzijsko

večjih izdelkov (opal ali kristal);

- postati proizvajalec zahtevnih proizvodov s kristalnim robom;
- osvojiti izdelavo proizvodov za druge industrije (unikatni izdelki, za končne potrošnike, kopalniški program, itd.)

Navedel sem samo nekaj najbolj perečih razvojnih nalog, kar zadeva razvoj novih proizvodov. Vendar nam to ne bo veliko pomagalo, v kolikor se ne bomo zavedali celovite kakovosti, ki zajema tudi pravilno pakiranje, pravilno izdan račun, prijaznost v odnosih s kupci.

V kolikor ne bo naše delo vedno vodilo v zadovoljevanje potreb naših kupcev, bo naše podjetje izgubljalo "svoj kapital" v očeh kupca, ki smo si ga sami izbrali.

Jože Holešek

V lanskem letu smo začeli z razvijanjem izdelka 7751, in sicer s prestavljanjem proizvodnje iz RDBO na MDR. Ta izdelek je trenutno najbolj zahteven izdelek na MDR, ker izdelek kot tak vsebuje več neodvisnih spremenljivk, ki vplivajo na sam izdelek in mere le tega.

Omejitve izdelka so predvsem: odprtina izdelka, zunanji premer grla, notranja višina grla, debelina sten v robu, višina vratu izdelka, prestati mora 4-kratno obremenitev armature in udarno trdnost 0,2Nm.

V preteklosti je bilo normalno predvideno, da se vzpostavi način proizvodnje z obstoječi včasih dosegli po sreči. Pri tem smo ugotovili, da je notranja višina povezana s tempom dela in s tem tudi s temperaturo klešč. Omejitev pri obstoječih kleščah smo imeli pri odvijanju iz klešč, saj večje temperature klešč ne dopuščajo normalnega odvijanja.

Prišlo je do skupne odločitve, da se izdelajo raztezne klešče, ki naj bi nam omogočale večji tempo dela. Konstrukcijsko naj bi se zgledovali po obstoječih E-kleščah, pri tem pa je bilo treba ustvariti samosvoj profil grla, katerega zahteve so bile znane. Izbrali smo maso izdelka cca 0,8 kg, kar naj bi bilo dovolj pri podobnih izdelkih. S tem orodjem smo dosegali odprtino izdelka, zunanji premer grla, notranja višina grla je varirala med 16~19 mm, višino vratu izdelka in omogočena je bila 4-kratna obremenitev. Debelina sten v robu pa je variirala od 0,8~1,4 mm. Zaradi tega tudi izdelki niso prestali udarno trdnost 0,2Nm. Da bi dobili večjo debelino izdelka v robu, smo tudi model postružili na maksimalni premer, ki je še dovoljen s strani RZB-ja.

Sedaj je masa izdelka povečana na 1,0~1,05 kg. Zaradi tega smo dobili debelejšje izdelke tudi v robu, posledično se je pa tudi notranja višina povečala od 18~20mm. A ker je predpisana višina 19mm maksimalna, se je treba dogovoriti za konsenz s firmo RZB in dovoljenje, da dopusti le to mero 20 mm maksimalno.

Razvoj tega izdelka pa še ni končan, saj so izzivi, kako in na kakšen način do čim več dobrih izdelkov na HP, ki bodo ustrezali normativom kupca.

Napisala: Franci Rot, Dragan Marinković

PRAZNOVANJE OB DNEVU ŽENA

Že kar na začetku svojega delovanja je "novopečeni" sindikat organiziral zabavo ob dnevu žena. Zbrali smo se v steklarskem godbenem domu, kjer je vladalo odlično vzdušje. Zabaval nas je ansambel Evergreen. Vse do jutranjih ur smo veselo rajali in se veselili. Nekaj utrinkov zabave smo ujeli tudi v fotografski aparat.

Steklarna Hrastnik - Stedek d.o.o.

POSLOVANJE DRUŽBE V LETU 2004

Poslovno leto 2004 je bilo v družbi zaznamovano s številnimi spremembami praktično na vseh področjih poslovanja, kar je rezultiralo tudi v prihodkih od prodaje, ki so bili višji od načrtovanih, kar velja tudi za poslovni izid in dobiček. Prihodki od prodaje na zaposlenega so se v primerjavi s preteklim letom povečali za 10%, medtem ko se je bruto dodana vrednost na zaposlenega povečala za 15%. Poslovanje po posameznih proizvodnih linijah je prikazano na diagramu.

V skladu z zastavljenimi cilji na področju prenove celostne grafične podobe Poslovnega sistema Steklarna Hrastnik smo v mesecu avgustu spremenili ime družbe iz Stedek d.o.o. v Steklarna Hrastnik - Stedek

Ne glede na dokaj neugodne tržne pogoje smo z ustreznim pristopom pridobili vse pomembne kupce na področju industrije pijač na naših ciljnih tržiščih (predvsem države bivše Jugoslavije).

d.o.o., kar še dodatno daje zunanje obeležje pripadnosti Poslovnemu sistemu Steklarne Hrastnik in dodatno potrjuje izkoriščanje sinergijskih učinkov v okvirju celotnega Poslovnega sistema Steklarna Hrastnik.

Pomembna sprememba je nastopila z majem 2004, ko je Slovenija postala polnopravna članica Evropske unije in se je naš "domači" trg povečal z 2

milijonov na 450 milijonov prebivalcev. Posebnih problemov nam ta prehod ni povzročil, razen nekoliko spremenjeno poročanje različnim državnim institucijam in službam.

Gospodarska situacija na tržiščih, ki jih pokrivamo oz. obdelujemo, se je zaostrovala veliki pritiski na cene in dobavne roke ter plačilne pogoje, vedno močnejša in agresivnejša konkurenca iz daljnega vzhoda (Azija) na tržiščih EU in zelo agresiven nastop konkurence, predvsem

na tržiščih držav bivše Jugoslavije. Ne glede na dokaj neugodne tržne pogoje smo z ustreznim pristopom pridobili vse pomembne kupce na področju industrije pijač na naših ciljnih tržiščih (predvsem države bivše Jugoslavije) ter ustvarili dobro izhodišče za nadaljnjo rast tudi na ostalih ciljnih tržiščih.

V aprilu smo uvedli štiri-

izmensko delo na stroju za večbarvni sitotisk, ki je trajalo do sredine meseca septembra. V maju smo generalno obnovili satinirnico, kar pomeni pomemben prispevek k ekološki sanaciji te dejavnosti, omogočeni so boljši pogoji za delo zaposlenim; v prihodnjem letu pričakujemo še bistveno povečanje produktivnosti, kar daje dodatne možnosti razvoja in širitve kemične obdelave steklenih izdelkov.

V sredini leta smo zamenjali dobavitelja prehranskih storitev, kar je pomenilo dvig kakovosti prehrane med delom in hkrati tudi zagotovitev prehrane med delom v vseh izmenah, kljub uvedenemu štiri izmenskemu delu.

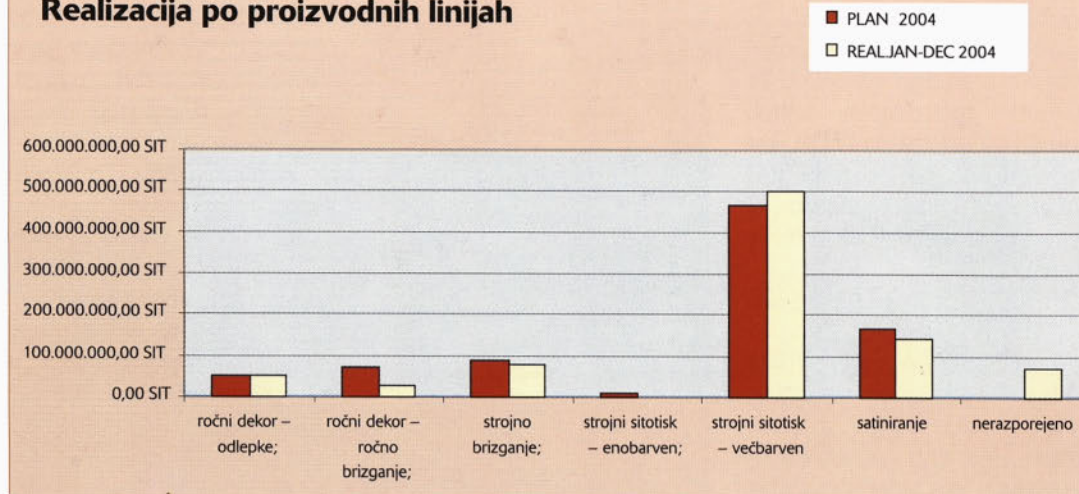
V letu 2004 smo obstoječi sistem vodenja kakovosti nadgradili z zahtevami standarda ISO 9001/2000 in pridobili ustrezen certifikat kakovosti, prav tako pa smo pričeli intenzivneje vpeljevati metodo 20 ključev ter tudi vodenje s cilji, kar že daje določene rezultate.

V začetku leta smo nadgradili obstoječi informacijski sistem "Virtuoz" v novo verzijo "Dirigent" in redefinirali stroškovna mesta, kar omogoča boljši pregled nad poslovanjem, predvsem na področju spremljanja proizvodnje ter ugotavljanja dobičkovnosti posameznih segmentov proizvodnje in prodaje.

Direktor družbe
Janez Golež

Realizacija po proizvodnih linijah

Čas je, ko bi morali nabirati že prve spomladanske rožice, pa nas je zimsko vreme močno presenetilo. Mnogi so se snega razveselili, predvsem otroci, nekaj pa nas je takih, ki nestrpno čakamo na najlepši čas v letu - pomlad. V zimskem času pa smo na kadrovskem področju delovali takole:

STEKLARNA HRASTNIK - OPAL d.o.o.

V zadnjem obdobju je prekinilo delovno razmerje z družbo precej sodelavcev. Sporazumno sta delovno razmerje prekinila odnašalca Elvis Osmanović in Renato Kajtna, Huseinu Ibrahimoviću, Darku Resmanu in Marjanu Zebiču pa je poteklo delovno razmerje za določen čas.

V mesecu decembru sta se starostno upokojila Albin Stopinšek - reglar v Oddelku vzdrževanja ter Milenka Tošič-pregledalka iz Sektorja kontrole kakovosti. Meseca februarja pa se je odnašalec Željko Marković invalidsko upokojil.

V istem obdobju smo sklenili delovno razmerje za določen čas s 14 delavci, in sicer so to: odnašalci: Ahmetaj Bashkim, Ljatići Hamit, Andrej Žibret, Marjan Zebič, Elvis Osmanović, Alen Pucelj, Dejan Tomić, Mario Micin, Asmir Talić, Edin Ahmetović; viličarist: Darko Resman; brusilki stekla: Samija Čosić in Anica Osmanović; računovodja: Gabrijela Marija Urankar.

Trenutno imamo 217 zaposlenih (29 za določen čas), od tega 127 moških in 90 žensk.

JUBILANTI

V tem času so naslidenji sodelavci dopolnili okrogli delovni jubilej:

- 10 LET: Aljoša Vrtačnik
- 20 LET: Sanda Vodenik, Ljuba Stjepić, Majda Pucelj, Ivan Oblak;
- 30 LET: Silvestra Peklar,

Milan Osenjak, Slavica Anić, Ivanka Križnik.

OSTALO

Družina Branka Kajtna se je povečala še za enega člana, Klemnu in Klavdiji se je pridružil bratec Kevin, Srečko Jakopič pa se je razveselil prvorojenca Kevina. Iskrene čestitke vsem.

Kadrovski referat
Alenka Maurer

STEKLARNA HRASTNIK - VITRUM d.o.o.

V zimskih mesecih se je v Steklarni Hrastnik - Vitrum d.o.o. na novo zaposlilo 15 delavcev. S 01.01.2005 je delovno mesto namestnika direktorja za Program namiznega stekla nastopil Andrej Hrastnik. Prodajni oddelek široke potrošnje je dobil z zaposlitvijo Kathrin Hess in Jureta Oseta dva nova samostojna komercialista. Največ okrepitev je dobil Proizvodni sektor, saj je bilo na delovno mesto strojnika sprejetih kar 5 novih delavcev: Mirzet Jukan, Đemal Mašić, Marjan Ramšak, Uroš Božić in Valentino Martini. V Sektorju upravljanja kakovosti smo zaradi prerazporeditve dveh delavk v podjetje Sinet d.d. zaposlili Hatidžo Avdić in Fadilo Kadić ter zaradi nadomeščanja delavke na starševskem dopustu Zikreto Selimović.

Za nedoločen čas smo na delovno mesto vodje ključavničarske delavnice

zaposlili Matjaža Gučka, za nedoločen čas z dvomesečnim poskusnim delom, ki sta ga že uspešno opravila, pa sta delovno mesto cizelerja nastopila v začetku januarja Branko Stanko in Zoran Juvan. Zaradi daljše odsotnosti enega izmed viličaristov - delavcev v zmesarni smo na to delovno mesto v mesecu januarju na novo zaposlili Mateja Volavška. V istem obdobju je delovno razmerje prekinilo 8 delavcev. Trije strojniki so se odločili za sporazumno prekinitve delovnega razmerja: Matjaž Skaza, Edin Salkić in Damjan Hodžić. Željki Kadunc, zaposleni kot analitik v laboratoriju, se je v mesecu februarju izteklo delovno razmerje, sklenjeno za določen čas. Eva Škoberne in Majda Korbar, pregledalki iz oddelka pregleda in pakiranja, sta bili po pridobitvi statusa invalida prezaposleni v podjetje Sinet d.d., kjer sta se zaposlili na delovnem mestu, ki ustreza njuni preostali delovni zmožnosti.

V mesecu januarju smo se morali posloviti od našega dolgotrajnega sodelavca Draška Stojančiča, ki ga je kruta bolezen prežgodaj poglala v smrt.

Jožica Vavtar, pregledalka, pa je tik pred novim letom izpolnila pogoje za pridobitev vdovske pokojnine in tako zaključila z delom v našem podjetju.

V podjetju Steklarna Hrastnik - Vitrum d.o.o. trenutno zaposluje 430 delavcev, od tega 246 moških in 184 žensk. Podatek zajema 30 delavcev sprejetih za določen čas.

JUBILEJNE NAGRADE

- 10 LET: Emil Vengust
- 20 LET: Rudolf Zupan, Sabaheta Bečirović, Roman

Lipovšek, Marjan Pošebal, Suzana Hodžić, Alija Tufekčić, Stanislav Kreže

- 30 LET: Eva Škoberne, Stanislav Jelenc, Miftari Skender

IZOBRAŽEVANJE

Jožica Štrovs, glavna računovodja, je diplomirala na Visoki poslovni šoli po študijskem programu za pridobitev visokošolske strokovne izobrazbe na smeri računovodstvu in si pridobila strokovni naziv diplomirana ekonomistka. Nadir Čajić, ki je trenutno zaposlen na delovnem mestu dostavljavca orodja IS, pa je uspešno opravil zaključni izpit na Srednji tehniški in poklicni šoli v Trbovljah in si s tem pridobil srednjo poklicno izobrazbo električar-elektronik. Čestitamo!

OSTALO

Kar nekaj naših sodelavcev je postalo v tem obdobju ponosnih očetov svojim prvorojencem. Elvedinu Golotiću je njegova izbranka povila Lino, Adis Pjanić je dobil sina Emraha, Dušan Bajda hčer Kajo, družino Šterbucelj pa sta razveselila kar dvojčka Niko in Sandi.

Kadrovski oddelek
Janja Rojko

STEKLARNA HRASTNIK - STEDEK d.o.o.

V tem obdobju smo se sporazumno razšli z dvema delavkama: Bojano Ručman, zaposleno v FRS, na delovnem mestu knjigovodja ter Sonjo Bukovšek, satinerko v obratu Satinirnica.

Novo pogodbo o zaposlitvi smo sklenili z Majo Zdovc, in sicer na delovnem mestu lanser naročil kupcev v komercialnem sektorju.

Trenutno imamo 81 zaposlenih (7 za določen čas), od tega 65 žensk in 16 moških.

presojo sistema kakovosti ISO 9001:2000.

Splošno kadrovska služba
Metka Gabrič

OSTALO

V mesecu februarju smo uspešno opravili zunanjo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi dragega moža in očeta

DRAŠKA STOJANČIČA

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in znancem ter vsem drugim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in v njegov spomin darovali cvetje in sveče.

Iskrena hvala vsem sodelavcem za zbrano finančno pomoč med zdravljenjem, še posebej hvala tudi Sašu Muru za poslovljni govor.

Hvala tudi Steklarski godbi, godbeniku za odigrano Tišino in sindikatu Steklarne Hrastnik - Vitrum d.o.o.

Žalujoci: žena Slavojka s sinom Draganom in hčerko Dragano.

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedija

JOŽETA WOLFA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in sosedom s Trga NOB 18, Dol, za darovano cvetje in sveče. Hvala tudi pevcem, godbi ter govorniku g. Kobalu za njegov govor ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Hvala tudi Steklarni Hrastnik za darovano cvetje.

Žalujoca žena Joži, hči Cvetka, sin Mirko ter vnuki

ZAHVALA

Ob mojem odhodu v pokoj se zahvaljujem vsem sodelavcem izmene Drolc za darila in besede, ki me bodo vedno spominjala na vas. Vsem zaposlenim v Opalu pa želim veliko uspeha pri nadaljnjem delu.

Dušan Bajda

ZAHVALA

Končno je tudi zame napočil tisti čas, ko je bilo potrebno reči: "Pogrešala vas bom".

Drage sodelavke in sodelavci izmene Fabijan - Povše Trinker, iskrena hvala za vso vašo pozornost in prelepa darila, ki mi bodo v trajen spomin na vas. Želim vam še veliko osebne sreče, zadovoljstva in zdravja tako doma kot tudi na delovnem mestu.

Jožica Vavtar

ZAHVALA

Steklarni Hrastnik in sindikatu Steklarne Hrastnik se iskreno zahvaljujemo za omogočen preventivni oddih v Dolenjskih Toplicah.

Besede, s katerimi bi v enem opisali tamkajšnje koriščenje uslug, prehrano in ostalo, so sledeče: KRATKO, SLADKO in ODLIČNO.

Hvala!

Udeleženci preventivnega oddiha.

Ob boleči izgubi dragega moža, očeta in dedka se iskreno zahvaljujem prijateljem in znancem ter vsem drugim, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti in v njegov spomin darovali cvetje in sveče. Posebej hvala vsem zaposlenim v družbi Opal d.o.o.

Družina Ivanovič

Zanimalo vas bo...

SINDIKAT

Novoletni prazniki so za nami, tudi zima se je potem, ko je resno pokazala svoje zobe, umaknila, tako da lahko uživamo v prvih pomladnih dneh.

V mesecu februarju smo se člani sindikata Vitruma udeležili Zimskih iger Sindikata KNG Slovenije, ki so bile tokrat organizirane na smučišču Golte nad Mozirjem.

V tekmovalnem in družabnem delu so se naši člani zelo dobro odrezali in tudi poškodbe ni bilo nobene ne na smučišču in potem tudi na plesišču ne. Med 24 ekipami, ki so nastopile v ženski in moški konkurenci, smo osvojili 9. mesto, kar glede

na številčnost ekipe lep uspeh. Kar se same rekreacije tiče, imamo še vedno rezerviran termin v športni dvorani v Hrastniku vsak četrtek od 20. do 21.30 ure, vendar je tudi ta rekreacija vse slabše obiskana. Kljub temu, da nas vsakodnevno opozarjajo z vseh strani, da nezdravo živimo, da se premalo gibljemo, da premalo storimo sami za svoje zdravje, raje zvečer obsedimo pred televizorjem, kot da bi za dobro urico odšli v telovadnico in se

malo razmigali. Verjetno je težko pričeti. Kmalu pa ti tudi to preide v navado in kar nekaj manjka, če se kakšen četrtek ne moreš rekreirati. Pa še

brezplačno je, saj najemnino dvorane poravnava sindikat.

Izvršnemu odboru sindikata Vitrum je v tem času potekel štiriletni mandat. Ker pa je naše podjetje pred reorganizacijo, kadrovskim prestrukturiranjem - torej delitvijo, smo ugotovili, da je najpametneje, najbolj enostavno, pa tudi najceneje za naš sindikat, če dosedanjemu odboru podaljšamo mandat do zagona novega podjetja (Special) in tedaj hkrati izvedemo kandidacijske in volilne postopke v obeh

sredinah. Tudi v Specialu se bomo morali sindikalno organizirati, tako kot imamo samostojne sindikate v vseh ostalih hčerinskih podjetjih naše Steklarne.

Sindikatu je bil v tem mesecu že prikazan načrt zaposlovanja in nove sistematizacije v Vitrumu in Specialu. Sindikalni zaupniki so dokument dobili teden dni pred obravnavo na seji, tako da ste ga lahko v svojih sredinah pregledali in predebatirali. Pripombe iz posameznih sredin smo predstavili direktorju na skupni seji sindikata in sveta delavcev. Kar se tiče politike plač za leto 2005, je na nivoju države stvar dogovorjena že v lanskem letu. Dodatek, ki ga prejemo od avgusta 2004, v višini 10.280 sit, se bo letos preli v našo osnovo. Kakšen odstotek od te vsote bo šel v osnovo naše plače, še ne vemo. To bo stvar pogajanj in dogovora na panožni ravni. V mesecu avgustu pričakujemo ponovno

povečanje plače vsem zaposlenim po kolektivni pogodbi v enakem znesku. Tudi višina tega zneska danes še ni znana, izračunana pa bo po formuli: letna inflacija + produktivnost, izraženo v odstotkih, minus ena odstotna točka.

Ves ta čas potekajo tudi pogajanja in usklajevanja za novo kolektivno pogodbo naše dejavnosti nekovin. Pričakuje se, da bo normativni del pogodbe izpogajan in podpisan v mesecu aprilu, pogajanja o tarifnem delu pa bodo potekala naprej. Tarifni del naj bi bil usklajen in podpisan v jeseni letošnjega leta.

23.3.2005 je bil v Ljubljani izredni kongres Sindikata KNG Slovenije. Na tem kongresu je naš sindikat dobil novo vodstvo. Do rednega kongresa je bila za predsednico Sindikata KNG Slovenije izvoljena kolegica Majda Celcer, sicer dolgoletna predsednica sindikata v podjetju Geberit, Ruše, predsednica območne organizacije sindikata KNG Podravje in članica predsedstva sindikata KNG Slovenije. Dobili pa smo tudi novo sekretarko Sindikata KNG Slovenije, Milico Dabanovič, ki je bila dosedaj sekretar celjskega območja. Torej ima naš sindikat do naslednjega kongresa žensko vodstvo. Obema čestitamo ob izvolitvi in jima želimo obilo uspehov pri delu. Tudi v podjetju je pred nami obilo dela. Trenutno je pred nami tema, ki je za vse nas zelo zanimiva - regres za letni dopust. Upam, da vas bomo lahko kmalu obvestili o višini in datumu izplačila. Več pa v naslednji številki Steklarja.

Matej Kaiser

Predsednik sindikata
Steklarne Hrastnik - Vitrum

predstavnik polavtomatske proizvodnje je Nikola Pišek.

Z javnim glasovanjem so navzoči izmed sebe izvolili vodstvo IO sindikata, in sicer: Elvis Hadžić - predsednik, Ljiljana Caranović - podpredsednica, Sebastijan Tavčar - blagajnik.

Želimo si čim več razumevanja in uspešnega sodelovanja z upravo družbe.

Predsednik IO sindikata
Steklarne Hrastnik - Opal
Elvis Hadžić

Volitve v IO sindikata so potekale 28.01.2005. Izvoljeni so bili naslednji zaposleni:

- iz Sektorja razvoja in dodelave Anton Pinter,
- predstavnik Uprave Sebastijan Tavčar,
- predstavnica Sektorja kontrole kakovosti Ljiljana Caranović,
- predstavniki Ročne proizvodnje so Elvis Hadžić, Ivan Herek in Danica Germadnik,

Zanimalo vas bo...

GASILSKI KOTIČEK

Zima je za nami. Gasilci smo jo izkoristili za izobraževanje in redni občni zbor.

Tako smo konec februarja imeli redni občni zbor, na katerem smo vodilni v društvu poročali o svojem delu in delu organov društva.

Tako je bil podan zaključek, da je za steklarskimi gasilci zopet uspešno leto, saj smo dosegli veliko ciljev, tako v osebnem kot v društvenem napredku.

Za ilustracijo naj povem, da smo s pomočjo vodilnih v Steklarni Hrastnik nabavili opremo za 1.600.000,00 sit, pridobivali znanja na tečajih na lgu pri Ljubljani in še kaj bi se našlo. Vse to bi bilo težko doseči, če ne bi imeli podpore že prej omenjenih ljudi, za kar se jim društvo tudi zahvaljuje.

Takšen odnos med vodstvom in gasilci se kmalu obrestuje, ko gre kaj narobe, kot je to bilo v petek 11.03. 2005. To

popoldne je zaradi močnega vetra (50-75km/h) razkrilo in dobesedno odneslo nekje 40 m² pločevinaste strehe, ki pa je na srečo pristala pol v potoku Boben pol na pečpoti. Gasilci Steklarne smo takoj po klicu uredili stvari, da nebi prišlo do večjih težav.

Tudi tokrat se je pokazalo, kako pomembno je hitro obveščanje saj le tako lahko pravočasno preprečimo najhujše. Zato ponovno, kot že večkrat do sedaj, pozivam vse zaposlene, da v primeru nesreče ali požara pokličete na tel. št. 622 in poveste, kaj in kje se dogaja.

Ker je pomlad že prišla, vas opozarjam, da bodite previdni pri kurjenju na vrtovih ali drugje, posebno, če takrat piha veter. Kadar slišite na radiu obvestilo, da je zaradi povečane požarne ogroženosti prepovedano kurjenje v naravi, se tega tudi držite saj, vas lahko doleti kakšna kazen v obliki položnice.

Do prihodnjic z gasilskim **NA POMOČ!**

Andrej Časar

Podelitev priznanj zaslužnim

"Reševanje" razbite pločvine

Utrinki iz zgodovine Steklarne Hrastnik..

PRAZNOVANJE 1. MAJA

Praznovanje delavskega praznika 1. maja:

Rudarji so začeli praznovati ta praznik že leta 1891, steklarji pa ne, ker niso imeli političnega vodje. Šele leta 1893 jih je začel buditi steklar Franc Šano iz Zagorja (po rodu Čeh) in jih vzpodbujati k narodni zavednosti. Seveda 1. maja takrat še niso praznovali. Delali so normalno, pač pa je pet posameznikov hodilo 1. maja na shod v Zagorje. Do leta 1900 je število organiziranih naraslo na 10. Ker so bili mladi v manjšini, niso mogli doseči popolnega praznovanja 1. maja. Leta 1900 je Šano umrl in število je spet padlo na pet. Leta 1906 so se prvič zbrali pri Drnovšku, zdaj je bilo že več udeležencev, ker so prišli steklarji iz Osredka.

Leta 1912 so steklarji prvič praznovali 1. maj z rudarji pri Konzumovem društvu rudarjev v zgornjem Hrastniku. Že od nekdaj so kapitalisti hujskali svoje delavce proti drugim hrastniškim delavcem. Tako so se v letih 1880 - 1890 sovražili rudarji z jame Ojstro in hrastniški rudarji, pozneje so bili rudarji proti steklarjem in delavcem kemične tovarne, pa tudi zadnji so se med seboj sovražili. Tako so bile med njimi večkrat hude bitke. Leta 1912

pa se je s praznovanjem 1. maja to sovraštvo končalo.

V tovarni kemičnih izdelkov so začeli praznovati leta 1919.

Za 1. maj 1912 so se dali slikati vsi organizirani delavci med proslavo pred "konzumom". V ozadju stoji zastava politične organizacije steklarjev. Na njej sta sliki Marxa in Engelsa z napisom Freiheit, Gleichheit und Bruderschaft. Zastavo so izdelali kar doma iz rdeče svile. Zagorski steklarji so bili do leta 1900 še klerikalnega mišljenja (ajmohtarji), pač pa so bili steklobrusilci že organizirani v socialdemokratski stranki. Leta 1898 so zavedni delavci - mladi steklarji in rudarji praznovali 50-letnico revolucije. Korakali so po Zagorju z zastavo, a pri domu "ajmohtarjev" so jih pregnali žandarji. Ker v Zagorju niso smeli praznovati delavskega praznika, so šli 1. maja 1898 na Sveto goro. Tam so bili tudi pri maši. Po maši so imeli v hosti kratko zborovanje in se nato razšli. Mašo so izrabili, da so jih z godbo sploh pustili na Sveto goro.

Okrog leta 1900 so imeli zagorski delavci 1. maja povorko iz Kisovca v Zagorje do gostilne Erjavec, kjer so najprej zborovali, popoldne pa so imeli veselico.

Steklarsko zastavo v Zagorju je nekdo od botrov podaril in obesil nanjo tudi "fajmošterski" trak. Ponoči pa se je neki zavedni Zagorjan splazil v cerkev in sežgal ta trak.

Prvi maj pri rudarjih:

Leta 1890 so zahtevali od cesarskega namestništva v Gradcu dovoljenje za praznovanje delavskega praznika, a niso uspeli. Leta 1891 pa so dobili dovoljenje.

Povorke in veselice seveda še ni bilo. Rudarji so ostali doma, le nekateri so šli na poziv rudniškega vodstva na šiht. Godba ni smela igrati v zgornjem Hrastniku, pač pa je naredila koncert pred rudniško graščino.

Praznovanje 1. maja se je iz leta v leto stopnjevalo. Leta 1899 je šel Brinar z godbo od rudnika do postaje. Pri Rüklovem mostu so jih ustavili žandarji. Ko so se pogovorili s kapelnikom, so jih spustili naprej. V povorki je bilo malo rudarjev, večinoma mladina. Na čelu so šli z rdečo zastavo Anton Kuhar, Jur Šibila in drugi. Večina je ostala doma, nekateri so šli na šiht. Ko so šli mimo kemične tovarne in steklarne, so videli, da delajo. Ti delavci so v večini klerikalno usmerjeni, zlasti v kemični tovarni so bili pod vplivom vsemogočnega Gossletha. Ko so se rudarji vrnili do rudnika, so se razšli, govora in veselice ni bilo, ker si noben gostilničar ni upal dati prostora. Leta 1900 se je opogumil rudar Valent Ačkun, ki je gostilno pod

Steklar Franc Šano z ženo - Goetzovo Maričko in otrokoma.

Ojstrim na hribu in je dal male gostilniške prostore in pozneje tudi travnik za socialistične shode. Leta 1902 so tam prvič praznovali delavski praznik s shodom in veselico. Rudarji so šli z godbo po hrastniški dolini do železniške postaje in nazaj do Ačkuna. Kajpak v dolini niso smeli imeti govora. Pri Ačkunu so praznovali 1. maj do leta 1907. Takrat so imeli prvič shod z veselico v dolini pri gostilni Ržen blizu rudnika. Te proslave so se vršile pri Rženu do leta 1911.

Leta 1907 je na shodu govoril Anton Kristan. Med drugim je rekel: "Ko bi konj vedel, kako močan je, se ne bi nikdar ne pustil voditi kot hlapca. Če bi se delavci zavedali, kakšno skupno moč imate, bi se nikdar ne pustili izkoriščati in zapostavljati od kapitalistov!"

Iz zapiskov nadučitelja
Alojza Hofbauerja
pripravila Alenka Leskovšek

Nadaljevanje v naslednji številki...

Steklarsko stanovanje v Zagorju pred letom 1928

Nagradna križanka

III 177/2005

658 (497.12) (085.3)

5000017196,1

COBISS

				NAPRAVA, KI NADOMEŠČA MANIKAJOČI DEL TELESA	BOGINJE MAŠČEVANJA	TROPSKA OPIKA	JUNAKINJA ROMANA APRIL	BIZAMSKA PODGANA PIZMOVKA	NEMŠKI INŽENIR (GOTTLIEB)	ANTON NANUT	STROKOVNIJAK ZA KLETARSTVO	ANGL. POVRŠ. MERA	KAL. POGA. NJEK		SLOV. SLIKAR (ZORAN)	REŽISER KUROSAWA
				MESEČNA ČISKA							MATEMATIK (MILANO)				DRAGA AHACIĆ	
				PETER POLES							IBIK				IRENA KOHONT	
															SKOBLIČ ZA UTORE	
											OTOČJE V ATLANTIKU					
											GOVORICA					
	ZLATO JABOLKO	BOA	LESE-NAČA	AVTOR: KARLI DREMEL	TEČAJ PRI KOLESU			ANTIČNO GLEDALIŠČE								
					KAKTEJA											
TRETJA POTENCA ŠTEVILA				NEMŠKA PEVKA				PODLOŽNIŠKO DELO					SKALA	PRITOK VOLGE		
														LETNI POSEK		
PESNICA ŠKERL				RAZLOG, UPOSTEVANJE				LADJA VLAČILKA							ČRTA NA ZEMLJEVIDU	PTIČ PEVEC
				PADEC												
RIMSKI CESAR				SMUČ. SKAKALEC BOGDAN			RENATA TEBALDI	FRANČ. PREPROGA VINOGRAD. POSODA					KRAJAN			
SLIKARSKA KOBILICA					NEMŠKI NEVROLOG				PEVEC OFARIM	ZELNAT ŠTOR	PROSTOR ZA SEKANJE	MEHIŠKI REŽISER				
					PRITOK RENA							OLIMP. IGRE				
	BODEČ PLEVEL	RUSKI POLOTOK	KMEČKO ORODJE				KMETIJSKI STROJ								KRAJ NA PAŠMANJU	
							NEVARNA PADAVINA									
VRSTA METULJA				HENRIK TUMA				VRSTA KAVČUKA							REKA V INDIJI	TROPSKA KUKAVICA
				LUKA V IZRAELU				KONOPEC								BERTA AMBROŽ KONJSKI TEK
SLAVKO OSTERC			COPR-NICA									DIRIGENT OSTRČIL				
			PRIMOŽ RAMOVŠ									FRANCE SLANA				
ŽOLCA					REŽISER SKODLAR				GERMA-NSKI SKRAT					FINSKO JEZERO		
ČILJ STRELCEV					IGRALKA GARDNER				ORGAN VONJA					HRVAŠKA PEVKA (JOSIPA)		

steklar

Steklar -

glasilo poslovnega sistema
Steklarne Hrastnik
ureja uredniški svet: Alenka
Maurer, Janja Rojko, Metka Gabrič,
Mojca Lavrič, Simona Rugelj in
Alenka Leskovšek.

Glavni urednik: Soniboj Knežak.
Oblikovanje: Alenka Leskovšek.
Fotografije: Branko Klančar.
Lektor: Herta Erman.

Grafična priprava in tisk:
Tiskarna Tori

Naslov uredništva:
Steklarne Hrastnik, C. 1. maja 14,
1430 Hrastnik
tel.: 03 56 54 600.

Malo za šalo...

Pijančka kolovratita po železniških
tirih, ko eden reče:
"Poglej, poglej, kako dolga lojtra!"
"Saj že gre dvigalo!" se je oglasil
drugi.

Arhitekt je potkal na nebeška
vrata. Sveti Peter je pogledal v
svojo črno knjigo in ga poslal k
hudiču. Tam je arhitekt takoj pričel
z aktivnostjo: zgradili so moderne
avtoceste, podzemno železnico,
ogromne nakupovalne centre z
dvigali, nebotičnike... Iz nebes so z
nevoščljivostjo gledali dogajanje v
peklu, nato pa je nekega dne Sveti
Peter poklical hudiča:
"Arhitekta pošlji k nam v nebesa!"
"Ne pride v poštev!" mu je zabrusil
hudič.
"Te bomo pa tožili!" je zagrozil
sveti Peter.
"Saj me ne morete! Vsi odvetniki
so pri meni!"

Ime in priimek:

Naslov:

Davčna številka:

Nagradna križanka

Med reševalce s pravilnimi rešitvami
nagradne križanke bo žreb razdelil
nagrade v obliki vrednostnega bona za
nakup izdelkov v naši industrijski
trgovini:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000
tolarjev
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000
tolarjev
3. nagrada bon v vrednosti 3.000
tolarjev

Izrezek z vpisano rešitvijo pošljite na
naslov: Uredništvo Steklarja, Cesta 1.
maja 14, 1430 Hrastnik do 30.5.2005.
Reševalce prosimo, da pripišejo svojo
davčno številko in naslov.

Nagrajeni reševalci

Za nagradno križanko, objavljeno v
Steklarju št.4/2004 smo prejeli 59
rešitev. Žreb je prisodil nagrade
naslednjim:

1. nagrada - bon v vrednosti 10.000
tolarjev: Mojca Bagara
2. nagrada - bon v vrednosti 6.000
tolarjev: Marija Bekavac, upok.
3. nagrada bon v vrednosti 3.000
tolarjev: Boris Matko.

Rešitev križanke iz prejšnje številke:

Sterne, kolorit, SLOVO OD, Utamaro,
POLETJA, minomet, Niagara, tip, lina,
uvoz, artritis, voz, pavza, lton, kin,
priimek, Janaček, aga, SN, Vasarely, rt, Irig,
aorist, Ace, bet, nada, LSD, Irak,
Carpentier, ate, sidro, Lai, IR, NC, hramba,
natakar, fikus, anarhija, Drda, okapi, Rank,
žar, Anio. /K.D.

